

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АДКАЗАў НА ПЫТАННІ КІТАЙСКІХ ЖУРНАЛІСТАў НАПЯРЭДАДНІ 20-ГОДДЗЯ ДЫПАДНОСІН З КНР

Беларусь апошнім часам ні з адной краінай не рухаецца наперад у двухбаковых адносінах так хутка, як з Кітайскай Народнай Рэспублікай. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 17 студзеня ў інтэрв'ю вядучым СМІ Кітая, прыверкаваным да 20-годдзя беларуска-кітайскіх дыпламатычных адносін, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Свае пытанні Прэзідэнт задаваў прадстаўнікі інфармацыйнага агенцтва «Сінхуа», Цэнтральнага тэлебачання (ССТV), газеты «Жэньмінь жыбаа», Міжнароднага радыё КНР.

У інтэрв'ю быў закрануты шырокі спектр тэм двухбаковых адносін — палітычных, гандлёва-эканамічных, культурных і гуманітарных. Журналістаў цікавіла беларуская мадэль сацыяльна-эканамічнага развіцця, прагноз адносна сітуацыі ў свеце ў 2012 годзе, перспектывы супрацоўніцтва Беларусі і Кітая ў кантэксце Азіянска-эканамічнай прасторы.

«У нас няма закрытых тэм: пачынаючы ад продажу ў вас калійных угнаенняў да стварэння касмічнага спадарожніка для Кітая. Спектр велізарны, па ўсім напрамку мы ўжо ведаем, які і што рабіць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА НАЗНАЧЫў ПЕРШЫМ НАМЕСНІКАМ МІНІСТРА ўНУТРАНЫХ СПРАў ІГАРА ШУНЕВІЧА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка назначыў Ігара Шуневіча першым намеснікам міністра ўнутраных спраў — начальнікам крмінальнай міліцыі. Аб гэтым БЕЛТА паведамліў ў прэс-службе беларускага лідара.

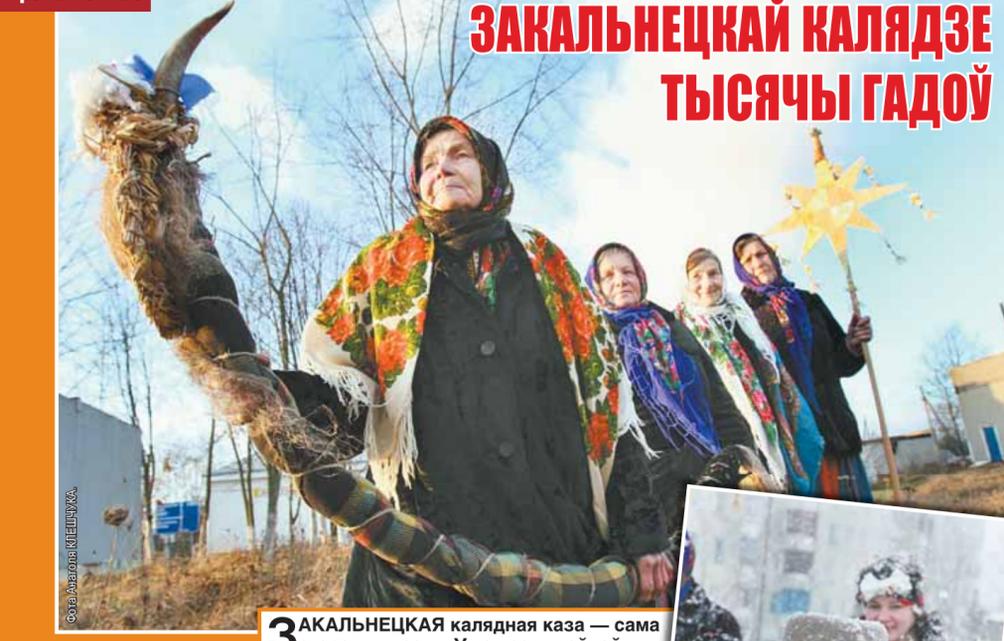
«Я лічу той вопыт, які вы набылі ў КДБ, вельмі вам карысны, але наогул вы — прафесіяналы спецыялісты Міністэрства ўнутраных спраў, вы служылі на ўсіх пасадах у МУС, ведаеце яго знутры, добра ведаеце следства — гэта таксама для нас вельмі важна. Але самае галоўнае — работа ў КДБ (а апошнім часам вы якраз займаліся кантролем, можна адкрыта сказаць, работы праваахоўных органаў) дала вам магчымасць убачыць знутры ўсе праблемы Міністэрства ўнутраных спраў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы, звяртаючыся да Ігара Шуневіча.

Прэзідэнт падкрэсліў, што новаму першаму намесніку міністра ўнутраных спраў неабходна рыхтавацца да больш значных задач, якія даядзюцца выконваць. «Галоўнае — без агляды браць на сябе адказнасць і, вядома, адказваць за прынятыя рашэнні», — сказаў ён.

«Раю вам з першага дня паказаць, што вы не проста чалавек, які прыйшоў з КДБ у МУС, як гэта ў нас любяць гаварыць і папісаць асобныя лісткі, што, маўляў, у нас амаль што не барацьба ідзе паміж КДБ, МУС і гэтак далей. Павінен сказаць: што КДБ, што МУС — гэта дзве структуры, якія працуюць на дзяржаву. Але, прыйшоўшы туды, вы павінны выказаць паказанне, што прыйшоў спецыяліст, які ведае знутры МУС і які палідаеў збоку на гэту структуру», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Ігар Шуневіч у органах унутраных спраў праходзіў службу са жніўня 1992 года па снежань 2007-га, у органах дзяржаўнай бяспекі — са снежня 2007 года.

Пракаветнае

ЗАКАЛЬНЕЦКАЙ КАЛЯДЗЕ ТЫСЯЧЫ ГАДОў

Фота Аляксандра ПІШУЧКА

ЗАКАЛЬНЕЦКАЯ калядная каза — сама старажытнасць. У яе незвычайнай выяве (падобнай формы ў Беларусі больш не захавалася) — не толькі відавочная праява паганства, але і сапраўднае рэха далёкіх часоў, покліч продкаў-палешоўку. Архаіка, якую часта вышукваюць у музейных сховішчах, тут, у вёсцы Закальное Любанскага раёна, — жывая. Нават не верыцца, што ўсяго за сотню «з хвосцікам» кіламетраў ад сталіцы ўдалося захаваць сапраўдны шэдэўр культурнай каштоўнасці. Хто яго захаваў? Простыя жыхаркі гэтага населенага пункта, якія не толькі самі хораша спяваюць, але клапоцяцца пра неабходнасць унікальных праяў жыцця, знігаванага сімвалаў старажытнасці. Закальнецкая каза паклікала мяне правесці дзіўную «шчодрую» ноч у адной з ёй кампаній.

СТАР. 8

Грошы

У СТУДЗЕНІ—ЛІСТАПАДЗЕ ГРАШОВЫЯ ДАХОДЫ НА ДУШУ НАСЕЛЬНІЦТВА ў МЕСЯЦ ПЕРАСЯГНУЛІ БПМ У 3 РАЗЫ

У Беларусі ў студзені—лістападзе 2011 года грашовыя даходы ў розліку на душу насельніцтва ў цэлым па рэспубліцы склалі ВР1 млн 373,7 тыс. у месяц і перасягнулі мінімальны спажывецкі бюджэт у 2 разы, бюджэт пражытачнага мінімуму — у 3 разы. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамліў ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

У студзені—лістападзе 2011 года агульны аб'ём грашовых даходаў насельніцтва склаў ВР143,1 трлн і ў параўнанні са студзенем—лістападам 2010 года павялічыўся на 49,5 працэнта пры расце спажывецкіх цэн на тавары і паслугі за гэты перыяд на 47,9 працэнта.

Рэальныя наяўныя грашовыя даходы (грашовыя даходы за вылічэннем падаткаў, збораў і ўзносаў, скарачэнняў на індекс спажывецкіх цэн на тавары і паслугі) павялічыліся на 0,1 працэнта. На працягу 2011 года назіралася запавольванне тэмпаў росту рэальных даходаў насельніцтва, адзначыў у Белстатаце.

У агульным аб'ёме грашовых даходаў насельніцтва аплата працы займае 65,2 працэнта, даходы ад прадпрыемальніцкай і іншай дзейнасці, якая прыносіць даход, — 11,1 працэнта, трансферты насельніцтву — 19,9 працэнта, даходы ад уласнасці і іншыя даходы — 3,8 працэнта.

ЛЕТАСЬ БЫЛО ПАБУДАВАНА АМАЛЬ 5,5 МЛН КВАДРАТНЫХ МЕТРАў ЖЫЛЛЯ

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, за мінулы год арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці было пабудавана 68,3 тысячы новых кватэр (у 2010 годзе — 84,7 тысячы). Усяго летась уведзена ў эксплуатацыю 5 млн 487 тысяч квадратных метраў жылля, што адпавядае 48,2 працэнта да заплававанага задання на год.

Паводле падліку спецыялістаў Белстата, у параўнанні з 2010 годам, сёлета ўвод у дзеянне жылля памешчыўся на 1 млн 142,9 тысяч квадратных метраў, або на 17,2 працэнта. Трэба адзначыць, што сёлета для асоб з патрэбай у паліпавыя жыллёвыя умоў было пабудавана 3 млн 498,4 тысяч квадратных метраў жылля, з іх у шматкватэрных жылля дамах гарадоў — 2 млн 648,5 тысячы квадратных метраў «кватэратаў».

Больш за ўсё жылля было пабудавана ў Мінскай вобласці — 1 млн 108,8 тысячы кв. метраў, у Мінску — 1 млн 2,2 тысячы, у Брэскай

КВАДРАТНЫХ МЕТРАў ЖЫЛЛЯ

вобласці — 865,2 тысячы, Гомельскай вобласці — 829,8 тысячы, Гродзенскай вобласці — 689,7 тысячы, Магілёўскай вобласці — 500,6 тысячы, Віцебскай — 490,7 тысячы квадратных метраў агульнай плошчы. Уздольная вага жылля, пабудаванага для «чаргавікоў» у гарадскіх шматкватэрных дамах, складала 85,3 працэнта ад аб'ёму жылля ў такіх дамах пры заданні на год — 80 працэнтаў. У сельскай мясцовасці было уведзена ў эксплуатацыю 1 млн 289,2 тысячы квадратных метраў жылля, або 23,5 працэнта ад агульнага ўводу па краіне.

Нагадаем, што сёлета ў краіне плануецца ўвесці ў эксплуатацыю не менш як 4,2 млн квадратных метраў жылля. Разам з тым, адпаведнай паставонай Савета Міністраў прадугледжваецца, што ў 2012 годзе ў сельскай мясцовасці з падтрымкай дзяржавы будзе пабудавана 1020 жылль дамоў (кватэр) для мясцовых «чаргавікоў». На гэтыя мэты прапануецца накіраваць больш за 300 млрд рублёў па лініі льготнага кредытавання.

Сяргей КУРКАЧ.

Здарэнне

ТРАМВАЙ УРЭЗАўСЯ ў АўТОБУС

Як паведамліў «Звяздзе» ў Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях, аварыя адбылася каля дзвюх гадзін дня — на скрыжаванні вуліцы Леніна і Маскоўскага праспекта.

Сутыкнуліся пасажырскі аўтобус (ён належыць аўтобуснаму парку № 1 Віцебска), які рухаўся па маршруце № 10 і трамвай унітарнага камунальнага транспартнага прадпрыемства «Віцебскае трамвайна-тралейбуснае ўпраўленне», які рухаўся па маршруце № 7.

У выніку аварыі пацярпела кіроўца трамвая, якая з траўмай рукі была дастаўлена ў траўматалагічны пункт бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі. Пасажыры трамвая і аўтобуса не пацярпелі.

У выніку аварыі аўтобус атрымаў нязначны пашкоджанні, у трамвая пашкоджана кабіна. Перапынак у руху трамваяў склаў 1 гадзіну 25 хвілін. Па папярэдняй версіі ДАІ, у трамвая адказала сістэма ручніка.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАСПЕЦЬ ПАЛЮБІЦЬ

Мама — першае слова, галоўнае слова ў кожным лёсе... Мамы робяць памылкі, хвалююцца, выпраўляюцца, перажываюць... і зноў клапоцяцца і любяць па-свойму. Звычайна так і адбываецца ў сям'і. Але ёсць мамы, якія не могуць дазволіць сабе памылкі, якія працуюць над кожным дзіцем — асяцёржана, спрабуючы розныя метады выхавання, старанна падбіраючы падыходы да кожнага, хто трапіў да яе на выхаванне...

Сям'я заўсёды з задавальненнем прымае гасцей. СТАР. 6

Калі маю дарунак працоўца, і ведаю ўсе тайны, і маю ўсё казанне і ўсю веру, так, што магу і горы перастаўляць, а не маю любові, — то я нішто. Калі я раздам усю маёмасць і аддам цела маё на спаленне, а любові не маю, — няма мне ў тым ніякай карысці. 1-е Карыф. 13:2-3.

— У нас вельмі строга адбор мам, — распавядае Кірыл КА-ЗЮКА, намеснік дырэктара SOS-Дзіцячай вёскі ў Бараўлянах. — У нас усё пасады конкурсныя. Гэта прынамсі дзве гуртары. Спачатку гуртара са спецыялістамі, якія адсочваюць, як чалавек сабе паводзіць, як ён рэагуе на якія-небудзь сітуацыі, як адказвае на пытанні. Калі чалавек падыходзіць, то яму прапануюць стаць кандыдатам. Гэты выпрабавальны тэрмін доўжыцца каля трох месяцаў. Тым часам кандыдат працуе ў сям'і, выконваючы абавязкі памочніцы. Мы назіраем, як чалавек знаходзіць кантакты з дзецьмі, як выконвае свае службовыя абавязкі. Часам мы бачым, што чалавек не падыходзіць, тады мы максімальна карэктна тлумачым, што чалавек не адпавядае гэтай працы. Чалавек не дрэнны і не добры ад гэтага. Гэта проста не яго праца. Калі ж жанчына спраўляецца, лёгка знаходзіць кантакт з дзецьмі, то мы пачынаем яе вучыць, адначасова яна працуе памочніцай SOS-мамы.

У нас ёсць курсы, якія будучыя мамы абавязкова павінны прайсці. Мы часта праводзім розныя трэнінгі, семінары і ўвогуле надаем шмат увагі павышэнню кваліфікацыі і адукацыі будучай мамы. На працягу года мы глядзім, падрыхтаваны чалавек да гэтай працы ці не. Калі падрыхтаваны, то ўступае ў пасаду SOS-мамы. СТАР. 6

У БЕЛАРУСІ РАСЦЕ КОЛЬКАСЦЬ АКТЫўНЫХ ІНТЭРНЭТ-КАРЫСТАЛЬНІКАў

У Беларусі ў параўнанні з 2009 годам з 62,5% да 81% у 2011-м павялічыўся лік грамадзян, якія карыстаюцца інтэрнэтам практычна штодня. Такія дадзеныя сацыялагічнага даследавання, праведзенага Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта (ІАЦ), паведамляе карэспандэнт БЕЛТА.

Сацыялагі канстатуе, што за гэты час значна, на 10,5%, пачыналася колькасць карыстальнікаў, якія выкарыстоўваюць Сусветнае павучэнне некалькі разоў у тыдзень, — з 25,5% у 2009 годзе да 15% у мінулыя. Гэтая ж тэндэнцыя характэрная і для карыстальнікаў, якія выкарыстоўваюць інтэрнэт некалькі разоў у месяц: іх лік павялічыўся з 12% да 4%.

Працігласць аднаго сеансу наведвання глабальнай сеткі для чвэрці карыстальнікаў (26%) складае ад адной да трох гадзін, для 15% — больш за тры гадзіны, 43% рэспандэнтаў не змоглі дакладна вызначыць працягласць аднаго сеанса.

Большасць карыстальнікаў (54%) маюць шырокапапсыны доступ да сеткі. У 2011 годзе практычна ў два разы павялічыўся лік тых, хто выкарыстоўвае бесправадны інтэрнэт (з 15% да 26,5%). У параўнанні з 2009 годам з 90,5% да 98% павялічылася доля карыстальнікаў, якія звяртаюцца да інтэрнэту дома, а колькасць тых, хто выкарыстоўвае паслугі сусветнага павучэння па месцы працы (вучобы), у сярэдняй, знаёмых, сваякоў, а таксама ў інтэрнэт-клубах і камп'ютарных залах, у 2011 годзе некалькі знізілася (у сярэднім на 9%).

Сацыялагічнае даследаванне «Выкарыстанне сеткі інтэрнэт у Рэспубліцы Беларусь» праводзілася ў снежні 2011 года. Ва ўсіх абласных цэнтрах краіны і Мінску, раённых цэнтрах і сельскіх населеных пунктах па месцы жыхарства метадам тэлефоннага інтэрв'ю было апытана 1 тыс. карыстальнікаў глабальнай сеткі старэй 16 гадоў.

Курсаў замежных валют, устаноўленых НБ РБ з 18.01.2012 г. (для ў/н разлікаў)

▲ 1 долар ЗША.....	8 380,00	1 чэшская крона.....	417,50	USD.....	31,5445
▲ 1 еўра.....	10 680,00	1 польскі злоты.....	2 437,36	10 UAH.....	39,2028
▲ 1 летвыскі лит.....	15 268,29	▲ 1 расійскі рубель.....	266,00	10000 BYR.....	37,5530
1 літоўскі лит.....	3 093,28	1 украінская грыўня.....	1 041,45	EUR.....	40,1688

ЛЮБОў ДА РАДЗІМЫ — ГЭТА ВЕЛЬМІ ВАЖКАЕ ўКЛАДАННЕ

Фота Аляксандра ПІШУЧКА.

Год кнігі Творы Караткевіча — бібліятэкам у падарунак

Кожны дэпутат Гомельскага абласнога Савета для адной з бібліятэк у сваёй выбарчай акрузе аформіць за свае грошы падпіску на 25-томнае выданне Уладзіміра Караткевіча. Дабрачынная акцыя «Падпіска на творы Караткевіча» арганізавана абласным Саветам дэпутатаў і прыверкавана да Года кнігі.

— Я ўжо аформіла падпіску персанальна для Добрушскай раённай бібліятэкі, мы адправім кніток туды і ў выдавецтва «Мастацкая літаратура», — гаворыць ініцыятар акцыі, старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Марына Бондар. — Мае калегі-дэпутаты вельмі добра да гэтай ідэі паставіліся. Цяпер усё тэлефануюць, пытаюцца, як гэта зрабіць. Мы тлумачым механізм: па ўмовах падпіскі трэба ўнесці грошы за першы і апошні том і накіраваць у выдавецтва ліст з паведамленнем пра аплату. Многія ўжо інфармуюць, што падпісаліся. Для дэпутатаў ВР105 тысяч — не такія ўжо вялікія грошы, а вось для раённых бібліятэк гэта будзе сапраўдны падарунак. Калі нехта з дэпутатаў раённых Саветаў зможа падтрымаць наша пачынанне, будзе вельмі добра.

Падпіска на 25-томнае выданне творчай спадчыны Уладзіміра Караткевіча падоўжана да канца лютага 2012 года. Такім чынам, 60 бібліятэк Гомельшчыны (а ў вобласці роўна столькі дэпутатаў абласнога ўзроўню) атрымаюць у падарунак унікальны ў сваім родзе збор твораў вядомага беларускага пісьменніка — раманы, вершы, казкі. Спачатку народнымі выбірнікамі будзе ўнесена пачатковая плата за першы і апошні тамы — звыш ВР105 тыс. Планаўецца, што пры выданні двух-трох тамоў за год апошні выйдзе ў свет да 90-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Караткевіча ў 2020 годзе. Таму пасля заканчэння тэрміну паўнамоцтваў дэпутатаў цяперашняга склікання гэтую справу працягнуць новыя народныя выбірнікі, якія возьмуць на сябе далейшую аплату падпіскі. Правільнае акцыі заклікана павялічыць ролю і значнасць кнігі і ўвогуле чытання ў сучасным грамадстве, забяспечыць нацыянальнае кнігавыдавецтва дзяржаўнай падтрымкай. Дарчы, старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Марына Бондар — сама актыўны чытач.

— З кнігай я адпачываю душой — і калі сумна, і калі радасна. Мне з кнігай больш цікава, чым з тэлевізарам. Вельмі падабаюцца творы Івана Шамякіна і Івана Мележа. Я іх заўсёды чытаю з задавальненнем. Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

КОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО ООО «ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ «АЛЕКСАНДРОВ-ГРУПП»

Лот № 1. ИЗОЛИРОВАННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ (административное помещение) с инвентарным номером 500/D-7127711, площадью 143,0 кв. метра, расположенное по адресу: город Минск, проспект Независимости, дом 117А, помещение 14А, начальной продажной ценой 3 419 936 940 (три миллиарда четыреста девятнадцать миллионов девятьсот тридцать шесть тысяч девятьсот сорок) белорусских рублей.

Лот № 2. ИЗОЛИРОВАННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ (помещение общественного питания) с инвентарным номером 500/D-70774643, площадью 254,9 кв. метров, расположенное по адресу: город Минск, проспект Независимости, дом 117А, помещение 17, начальной продажной ценой 4 081 052 500 (четыре миллиарда восемьдесят один миллион пятьдесят две тысячи пятьсот) белорусских рублей.

Минимальная величина первого шага составляет 5% от стоимости реализуемого с торгов имущества.

Подробная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>, а также в помещении хозяйственного суда г. Минска: г. Минск, ул. Академическая, 15/1.

Торги состоятся 7 февраля 2012 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Сидорук И.В., тел./факс: 294 93 29 (86); 8 029 177 32 61; ст. судебного исполнителя Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет № 3642900000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк», Минск, код 795, УНП 101541763 хозяйственного суда города Минска не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

На минулыя твядні Савет Міністраў Беларусі зацвердзіў дзяржаўную праграму «Замкі Беларусі». Карэспандэнт «Звязды» пасутарыў з адным з ле распрацоўшчыкаў — намеснікам начальніка ўпраўлення па ахове гісторыка-культурнай спадчыны і рэстаўрацыі Міністэрства культуры Беларусі Аляксандра СМАТЭЖНКА.

— Для чаго гэтая праграма была прынята? Наколькі я ведаю, раней такіх не існавала.

— Так, праграма па замках прынята ўпершыню. Зроблена гэта было згодна з даручэннем кіраўніка дзяржавы, якое ён даў падчас урачыстых мерапрыемстваў адкрыцця адрэстаўраванага Мірскага замка ў снежні 2010 года. Гэта было водгук на прапанову міністра культуры Беларусі Паўла Латушкі. Мэта — выяўленне цікавага пласту нашай гісторыі перыяду, калі існавалі збудаванні абарончага тыпу. Увогуле ў гісторыі сустракаюцца сведчання, што Беларусь — гэты краіна замкаў. І на нашай тэрыторыі сапраўды такіх пабудов было шмат, бо мы знаходзіліся на перакрываўнай актыўных шляхоў руху з Усходу на Запад. З часам былі замкі змяняліся, перабудоўваліся, таму што спачатку яны былі драўляныя. Шмат чаго было разбурана падчас сусветных войнаў. Таму сёння вызначаны значныя аб'екты са спіса гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі і аб'яднаны ў адну групу. Таксама вызначаны віды работ, якія патрэбна правесці на гэтых аб'ектах і залежнасці ад іх захаванасці.

СТАР. 2

БЛІЗКАЕ ЗНАЁМСТВА З ДАЛЁКАЙ КРАІНАЙ

Днямі Беларусь наведалі кітайскія журналісты

З два насычаныя дні прэс-тура яны паспелі атрымаць адказы на самыя важныя для іх пытанні ад кіраўніка дзяржавы, наведваць сумеснае беларуска-кітайскае прадпрыемства «Мідэа-Гарызонт», мінскую ЦЭЦ-5, Нацыянальную бібліятэку, Распубліканскі інстытут кітаязнаўства імя Канфуцыя пры БДУ, спартыўны комплекс «Мінск-Арэна». Там мы і заспелі калег за разгляданнем галоўнай лядовай пляцоўкі краіны. Хакей, па ўсім відавочна, не надта іх зацікавіў. А вось убачыць столікі для пінг-понгу, госці ажывіліся і пачалі ссытываць, колькі каштуе згуляць. Восць такіх мы розныя, але ж ссытываем.

Сваімі ўражаннямі ад беларускай зямлі з намі падзялілася Цзінцін ШЭН, шэф-карэспандэнт карэспандэнцкага аддзялення Міжнароднага радыё Кітая ў Маскве. У нашай краіне яна не ўпершыню, але гэты візіт, паводле яе ўласнага прызнання, — унікальны, бо адбыўся «па запрашэнні самога Прэзідэнта». У беларускага лідара яна пацікавілася, чаго яшчэ не хапае беларуска-кітайскім узаемаадносінам і дэведалься, што хіба толькі пакарэння тэмпаў супрацоўніцтва. «Ён чалавек з вельмі моцнай энергетыкай, гаворыць гучным упуўнёным голасам і з задавальненнем адказвае на ўсе пытанні, нават незапланаваныя. Нам было вельмі прыемна», — дзеліцца сваім успрыманнем спадарыня ШЭН.

Наогул самае вялікае ўражанне на мяне туды зрабілі людзі, — рэзюмуе замежная госця. — Яны шудоўняў! І гэта не камплімент, а праўда. Вашы людзі вельмі прыгожыя — нават у параўнанні з іншымі славянамі — рускімі, украінцамі. Ваша нацыя вельмі чыстая. Беларусь па-сяброўску цёпла ставіцца да іншаземцаў, асабліва да кітайцаў. Суразмоўніца робіць высноў, што такой лаяльнасцю мы абавязаны партнёрскім адносінам краін і сярброўству на самым высокім узроўні.

Журналісты ў Кітаі зараз пачуваюць сябе досыць вольна, у параўнанні з мінулым. Толькі пра палітыку трэба пісаць асцярожна, і гэта нармальна. Такое правіла ў любой краіне павінна быць, — мяркуе кітайскія журналістка. — Рэпартажы, сюжэты і артыкулы павінны быць на карысць нашай краіны.

У інстытуце Канфуцыя яе прыемна здзівіла, што столікі беларускай выдатна гавораць па-кітайску. «Еўрапейцы, якія жывуць так далёка, настолькі старанна і так цікавае кітайскай культуры!» Узаема-разуменне, на яе погляд, — самае галоўнае для ўстаўлення адносін паміж народамі. І тады няважна, наколькі далёка яны жывуць адно ад аднаго, і наколькі адрынаваецца іх менталітэт. Тым больш што, апроч адрыненняў, Цзінцін заўважыла і падобнаствы паміж беларусамі і кітайцамі.

Мы працуем вельмі руўліва. Мабыць, не надта красамойныя. Але мы людзі справы, а не слоў. Канфліктаў мы не хочам, і вы таксама. Таму мы так добра ладзім.

Такія ўзаемныя візіты, безумоўна, спрыяюць больш блізкаму знаёмству краін.

Алена МАЧАЛАВА.

«САЮЗ ПАЛЯКАЎ НА БЕЛАРУСІ»

ЎЗНАЧАЛІ МЕЧЫСЛАЎ ЛЫСЫЙ
Грамадскае аб'яднанне «Саюз палякаў на Беларусі» (СПБ) узначаліў Мечыслаў Лысый. Ён абраны выканаўчым абавязкі старшын СПБ на пасяджэнні галоўнага савета аб'яднання 14 студзеня, паведамліў начальні аддзела па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Гродзенскага аблвыканкама Ганн Палю. Пасада старшын СПБ стала вакантнай пасля адстаўкі бізнэсмэна Станіслава Сямашкі, які кіраваў аб'яднаннем з верасня 2009 года. Прычынай сваёй адстаўкі ў заяве былі лідар СПБ назваў «сямейныя абставіны». Выконвае абавязкі старшын аб'яднання да наступнага з'езда СПБ будзе Мечыслаў Лысый, які да гэтай пары быў намеснікам старшын СПБ і ўзначальваў Мінскае абласное аддзяленне Саюза. Наступны справядна-выбарны з'езд Саюза палякаў на Беларусі адбудзецца ў 2013 годзе, на ім плануецца абраць новага старшыню аб'яднання. У грамадскім аб'яднанні «Саюз палякаў на Беларусі» налічваецца каля 10 тыс. чалавек.

Алена СТАСЮКЕВІЧ, БЕЛТА.

ВАДОХРЫШЧАНСКАЕ КУПАННЕ

19 студзеня ў Гродне на возеры Юбілейным адбудзецца ўжо традыцыйнае вадохрышчанскае купанне. Яго арганізатары з аматарскага клуба аздарэўленчага плавання і загартоўвання «Сіпа прыроды» прагназуюць, што ў масавым купанні прымуць удзел каля трохсот чалавек. Для іх установаць палаткі для пераапраанання і пункт гарачага харчавання. Зразумела, што на месцы будзе дзяжурцы супрацоўнікі выратавальнай службы, міліцыя, а таксама медыкі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

АДУКАЦЫЯ З ДЭФЕКТАМ, або Абмежаваныя магчымасці школы-інтэрната

Супрацоўнікі пракуратуры Віцебскай вобласці знайшлі шмат парушэнняў падчас правёркі дзейнасці ўстаноў адукацыі, выхаванцы дзеці — дзеці з праблемным сем'яў, а таксама дзеці з абмежаванымі магчымасцямі і з асаблівасцямі псіхфізічнага развіцця. У ліку іншых была праведзена правёрка ў Багушэўскай агульнаадукацыйнай санаторнай школе-інтэрнаце. Высветлена, што ў гэтай установе маюць месца істотныя парушэнні. У прыватнасці, у гэтай школе-інтэрнаце дапусціліся факты залічэння непаўналетніх на падставе заявы іншых асоб, а не іх бацькоў або іншых прадстаўнікоў, вызначаных законам. У прыватнасці, Аляксандра К. была залічана ў школу на падставе заявы цёткі, Анастасія Р. — па заяве дзядулі, Антон Г. — па заяве дзядзючкі... Усяго на момант правёркі ў інтэрнаце навучалася 14 дзяцей з дзейнасці сем'яў, прызначаных сацыяльна неабеспечанымі. Звестак аб працы работнікаў школы-інтэрната з праблемнымі сем'ямі, дзеці з якіх трапілі ў інтэрнат, не мелася.

Абагульненне вынікаў правёрка выканання заканадаўства, накіраванага на абарону правоў дзяцей-інвалідаў і дзяцей з асаблівасцямі псіхфізічнага развіцця, сведчыць аб наяўнасці парушэнняў у асобных рэгіёнах. Напрыклад, некаторыя ўстановы адукацыі — цэнтры карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі — не маюць асаблівых памяшканняў і размешчаны ў адным будынку з іншымі ўстановамі, без стварэння належных умоў, прадугледжаных санітарнымі нормамі і гігіенічнымі правіламі. У прыватнасці, Дзяржаўны цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі Палатка размяшчаецца ў будынку ўстаноў адукацыі «Палаткі дзяржаўныя яслі-сад № 3». Для выхаванцаў цэнтры на тэрыторыі ўстановы выдзелена толькі адна групавая пляцоўка з прагулачнай верандай. Дак веранды цяжэ, пешаходная дарожка з дэфектамі... У будынку ў сувязі з недастатковацю памяшкання напупаўняюцца спальныя пакоі ў пераважнае нормы: каля 3 квадратных метраў на аднаго выхаванца пры норме 4,5. Будынак установы адукацыі «Гарадоцкая ЦШ № 1» (Гарадоцкі раён), у якім размешчаны цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі, не мае пад'ёмнікаў, пандусаў для ўваходу ў будынак, адсутнічаюць поруч-

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЛЮБОЎ ДА РАДЗІМЫ — ГЭТА ВЕЛЬМІ ВАЖКАЕ ЎКЛАДАННЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
— Што будзе рабіць з тымі аб'ектамі, якія захаваліся лепш за ўсё?

— Тыя пабудовы, якія захаваліся максімальна, будучы рэстаўраваць і прыстасоўваць пад сучасныя патрэбы. У асноўным гэты музейнае і сацыяльна-культурнае прызначэнне. І такіх аб'ектаў у нас сем. Мы маем шмат гістарычных матэрыялаў, а таксама натурныя даследаванні. Таму ёсць магчымасць аднавіць гэтыя аб'екты ў першапачатковым выглядзе, каб амаль выкарыстоўваць як музеі. Напрыклад, у староў замку ў Гродне ёсць палац, які захаваўся. Гэта таксама музей. Быў распрацаваны праект, які патрабуе ўжо больш грунтоўнай стадыі — будаўніцтва, дзе будучы адноўлены зруч-ленныя пабудовы, закансервавана царква ХІІ стагоддзя. А вось рэстаўрацыйныя работы ў Мірскаму замку ўжо і так амаль скончаны. Там засталіся работы па паркавай тэрыторыі: мы хочам аднавіць італьянскі парк і англійскі сад.

Таксама ёсць група, дзе будучы праводзіцца кансервацыйныя работы, накіраваныя на доўгатэрміновае захаванне стану рэшткаў замкаў і іх асяненняга аблічча. Іх часткова захаваныя аб'екты, можа быць, дазваляць нам стварыць даступныя памяшканні з музейна-адукацыйнай. Гэта Краўскі, Навагрудскі замкі і іншыя. Але аднаўлення не будзе, бо вельмі мала графічных звестак аб тым, як яны выглядалі. Гэта аб'екты вельмі ранняга перыяду. Ёсць розныя графічныя рэканструкцыі, але яны супярэчлівыя. Часцей гэта проста здагадкі. І сёння аб поўным аднаўленні, скажам, Гальшанскага ці Навагрудскага замка размова не вядзецца. Тым больш што мы ўжо на працягу многіх стагоддзяў прызываліся да пўнага вобра-зу, і змяняць яго не хацелася б.

— А што будзе з астатнімі, якія захаваліся горш за ўсё?
— На дзевятнаці аб'ектах са спіса прадугледжана добраўпарадкаванне тэрыторыі. Гэта тычы памятных, якія захаваліся ў тоўшчы зямлі, а на паверхні не засталася ніякіх рэшткаў. Прапанауецца выконваць работы з выкарыстаннем археалагічных звестак. Каб гэтыя тэрыторыі не забудоваліся і маглі выкарыстоўвацца ў пазнавальных мэтах,

плануецца вы-явіць іх у асяроддзі з выкарыстаннем элементаў добраўпарадкавання, інфармацыйнымі сродкамі і малымі архітэктурнымі формамі. Такім чынам, можна будзе прыцягнуць туды больш турыстаў. У піль замках будучы пра-дзіцца работы з музейна-адукацыйнага аб'ектаў спадчыны.

— А гэты апошні, які зусім не захаваліся, будучы пераўтвараць у штосці падобнае на «Бярэсце» ў Брэсце?
— Так, гэта будзе праводзіцца прыкладна такім чынам. Мы ж хочам менавіта праікціваць у гэты пласт, паказаць знаходкі, якія там ёсць. Але ж «Бярэсце» — гэта вельмі стары прыклад. Зараз ужо ёсць іншыя тэхналогіі. Напрыклад, для Турава ў нас ёсць прапанова археолага. Ён раіць зрабіць макет на самім гарадзішчы і знаходкі паказаць у гэтых пабудовах, а таксама стварыць «горад рамеінікаў», аднавіць нейкія элементы агароджы. Ма-тэрыялаў хапае, але гэта будзе новае стварэнне на вобразе. Вось на Мінскім замчышчы мы хочам зрабіць такое раскрыццё і паказаць сапраўдныя рэшткі вуліц. Але гэта будзе ўжо пад нейкім збудаваннем з магчымасцю правядзення экскурсіі.

— У праграме напісана, што для рэстаўрацыі будучы мінімальна выкарыстаны імпартаваны матэрыялы. Наколькі гэта магчыма?
— Безумоўна, гэта рэальна. Тым больш што мы і пры жаданні не зможам выкарыстаць сучасныя імпартаваны матэрыялы. Мы ж збіраемся перадаваць першапачатковае аблічча. Калі мы працуем на аб'екце, то мы павінны прымяняць матэрыялы, якія будучы па сваім статусе адпавядаць гі-старычным. А значыць, сюды не падыходзіць пластыкавыя вокны, ні металачарпіца, ні што-небудзь іншае.

— Але мы можам усё па-трэбнае рабіць самі?
— Безумоўна. Калі будзе патрэба, то нашы вытворцы змогуць забяспечыць попыт. Галоўнае ў нас спачатку выкарыстоўвалі імпартаваны матэрыялы, а потым керамічную плітку для падлогі,

якая цалкам паўтарае гістарычную, зрабілі беларускія вытворцы. Калі вы туды паедзеце, то убачыце невялікія адрозненні, але яны не кідаюцца ў вочы. І апошнія гады мы ўжо працавалі толькі з беларускімі матэрыяламі.

— У праграме пазначана лічба — прыкладна 131,5 мільярда беларускіх рублёў. А ці хопіць такіх сродкаў для рэалізацыі праграмы?
— Зразумела, што падлікі толькі папярэдня. Тут пазначана не ўся сума. Гэта толькі кошт тых работ, якія не ўлічаны ў іншых праграмах, паколькі забаронена дубліраванне фінансавання. Але аб'екты, уключаныя ў «Замкі Беларусі», таксама фінансуюцца па дзяржвыдаткам праграмы «Культура Беларусі» і іншых. Тым больш, аб затрачаных грошах лепш казаць ужо пасля заканчэння работ.

— Які эканамічны эффект можа быць ад рэалізацыі праграмы?
— Стварэнне музейных эк-спазіцый павінна прыцягнуць вялікую колькасць турыстаў. Але нас, як орган аховы спадчыны, у першую чаргу цікавіць папулярызацыя нашай гісторыі і культуры. Гэта і асветніцкая функцыя... Вось гэта важна. Для таго, каб людзі ведалі, што яны з'явіліся не сёння, каб яны бералі і

захоўвалі гісторыю. Гэта нашмат важней. Не заўсёды гэта ацэнціцца рублём, але любоў да радзімы — гэта таксама вельмі важнае ўкладанне.

— Праграма разлічана на сем гадоў. Столькі часу мы імкнёмся аднавіць свае гістарычныя памятнікі, а усё няк не зробім гэтай. Паспеем?
— Ведаецца, мы маглі б працаваць і без праграмы. Але яна ўсё ж такі была створана для таго, каб канцэнтравана ўкладваць сродкі. Работы на шматлікіх аб'ектах, якія адзначаны ў праграме, пачаліся ў папярэдняга гады. А вось іх працяг будзе ажыццяўляцца ў адпаведнасці з праграмай «Замкі Беларусі». Выкананне работ менавіта на пўнай групе аб'ектаў спадчыны дазволіць дасягнуць значнага выніку ў дадатковы вывучэнні замкаў і прычлененні цікавасці да нашай гісторыі жыхароў і шматлікіх гасцей. Зараз палітыка дзяржавы заключаецца менавіта ў канцэнтраваным укладанні, а значыць, і хуткіх вынікаў работам. І гэта правільна, таму што доўгія работы патрабуюць вяртання — рамонтнага таго, што было зроблена перады. Мяркуюцца, што мы паспеем у гэты тэрмін, тым больш што палова — гэта праца па добраўпарадкаванні. А тут вялікіх вынікаў не патрабуюцца.

— Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

РАБОТНІКІ ГРОДЗЕНСКАГА АЭРАКЛУБА ВЫКАНАЛІ НАВАГОДНЯЕ ПАЖАДАННЕ ДЗЯЦЕЙ

Алена БЕЛТА.

ВЫХАВАНЦЫ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗІЦЬЯГА ДОМА СЯМЕЙНАГА ТЫПУ НАПЯРЭДАДНІ НОВАГА ГОДА ЗАГАДАЛІ ЖАДАННЕ ПАДНЯЦЦА У ПАВЕТРА НА ПАВЕТРАНЫМ ШАРЫ

Выхаванцы гродзенскага дзіцячага дома сямейнага тыпу напярэдадні Новага года загадалі жаданне падняцца ў паветра на паветраным шары. Іх жаданне замест Дзэда Мароза выканалі работнікі абласнога аэраклуба. Са школьнага стадыёна ўсе да аднаго дзеці ўзяліся ў неба і паляталі на паветраным шары.

Алена БЕЛТА.

БЕЛАРУСКІ БІЗНЭС ХОЧА БАЧЫЦЬ НА СЦЭНЕ «ЧАЙКУ ПА ІМЕНИ ДЖОНАТАН ВІНГСТОН»

Спектакль па аповесці Рычарда Баха «Чайка па імені Джонатан Лівінгстон» ставяць сумеснымі намаганнямі арганізатары прафесійнага конкурсу «Брэнд года» і Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Зараз ідуць рэпетыцыі, а прэм'ера павінна адбыцца ў сценах Нацыянальнай бібліятэкі 27 студзеня на цырымоніі «Брэнд года».

Алена БЕЛТА.

НІЗКІЯ ЦЭНЫ ВА ЎЗОРНЫХ КРАМАХ

Начальнік упраўлення гандлю паслуг Магілёўскага аблвыканкама Алег Буянаў паведаміў, што ў Магілёўскай вобласці цэны — адны з самых нізкіх у краіне. У Магілёўскай вобласці своечасова разгарнулі работу сацыяльных крам. На спецыялізаваных кірмахаво ўвосень агародніна, мяса і рыба прадаваліся па цэнах, ніжэйшых за магазінныя. У сваю чаргу, канкурэнцыя ў барацьбе за пакупнікоў прымусіла і прыватнікаў зніжаць цэны. У навагоднія святы не было практычна ніводнага магазіна, які не прапанаваў зніжкі. Таму таваразварот у снежны склаў 1,2 трыльёна рублёў, а жыхары рэгіёна выдаткавалі на пакупкі 40 мільярдаў рублёў штодзень.

На зніжэнне цэн таксама паўплывала сумесная праграма гандлёвых арганізацый і таварытворцаў. Менавіта такім чынам на паліцах магілёўскіх крам з'явілася грэчка па 9900 рублёў, і попыт на яе адразу павялічыўся.

Паводле статыстыкі, летась жыхары Магілёўскай вобласці выдаткавалі на прадуктовыя тавары 60% сваіх заробкаў, а 40% — на прамысловыя.

— Цэльны паказчык — 50 на 50, да яго трэба імкнуцца, — паставіў мэту Алег Буянаў. Аптымізаваны абарот алкагольнай прадукцыі: у выніку абмежавання на продаж аб'ёмаў рэалізаванага таннага пладовага віна паменшылі прыкладна на 35% (лічба за лістапад у параўнанні з гэтым жа месяцам у 2010 годзе). Гэта не нанесла ўрон эканоміцы, затое карысць адразу адчулі міліцыя і ахова здароўя.

Летась спажывальцы скардзіліся, што на паліцы крам трапілі пратэрмінаваныя тавары, а таксама на недастатковую культуру абслугоўвання. У 2012 годзе гандлёвыя аб'екты Магілёўскай вобласці змогуць пазмагацца за статус «Магазін узорнага парадку».

— Мы створым спецыяльны знак, які пазначыць б і будзем выкарыстоўваць яго там, дзе гандаль працуе на «выдатна»: ёсць разнастайны асартымент тавараў, прымальныя цэны, няма заўваг ад пакупнікоў, — кажаў Алег Буянаў. — Гэта будзе стымуляваць крамы да сумленнай працы.

Ілона ІВАНОВА.

Абзац

Беларусь далучыцца да акцыі «Сусветны дзень снегу». Гэтае з'явае свята па ініцыятыве Міжнароднай лыжнай федэрацыі будзе штогод адзначацца 22 студзеня ва ўсім свеце. Сёлета акцыя ўпершыню пройдзе ў 39 краінах. У Беларусі свята снегу пройдзе ва ўсіх рэгіёнах на зімовых стадыёнах і гарналыжных цэнтрах, дзе пройдуць разнастайныя спаборніцтвы як сярод прафесійных спартсменаў, так і сярод аматараў, ветэранаў спорту і дзяткі.

Хлопчык 2008 года нараджэння выпаў з акна кватэры на трэцім паверсе ў шматпавярхоўцы па вул. Ф. Скарыны ў Ваўкавыску. Яго даставілі ў бальніцу з адкрытай чэрапна-мазгавай траўмай, палітраўмай, тупой траўмай грудной клеткі, траўматычным шокам 1-2 стадыі. З Ваўкавыска хлопчыка перавезлі ў Гродзенскую абласную клінічную бальніцу.

Нашчасны выпадак здарыўся ўдзень 16 студзеня ў Рэчыцкім раёне. 25-гадовы жыхар райцэнтра, майстар лесу Дуброўскага лясняцтва, загінуў у лесе пры сплёўваючы дрэва. Пра трагічнае здарэнне міліцыя расказаў відэаю, які разам з работнікамі лясніцтва нарыхтоўваў дрэвы. Паводле слоў мужчыны, пры сплёўваючы дрэва верхавіна яго аддзілілася і пры падзенні ўдарыла маладога чалавека па галаве. Робатнік лясніцтва загінуў на месцы. Вядзецца разбор.

Буйная партыя аўтазапчастак коштам каля Вр400 млн канфіскавана супрацоўнікамі Брэсцкай мытнай сумесна з памежнікамі ў пункце мытнага афармлення «Казловічы». Кіроўца аўтацягніка «Вольва», які ехаў з Германіі ў Казахстан, прадаўшы суправаджальныя дакументы на груз вагой 18 т. Між тым было выяўлена істотнае разыходжанне фактычнай вагі груза і заяўленай. Было выяўлена больш за 2 тыс. кантрабандных запчастак. Іх затрымалі.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і Інфармагенцтваў.

Поўны абзац

Стрыжку авечак прапаноўваюць унесці ў праграму Алімпійскіх гульняў. Такую прапанову ўнесла арганізацыя Federated Farmers, што аб'ядноўвае новазеландскіх фермераў. У заяве гаворыцца, што даўно варта вывесці стрыжку авечак на вышэйшы сусветны спартыўны ўзровень і ўжо на бліжэйшай з Алімпіяда прадставіць як паказальны від спорту. Спартыўнай стрыжкай гэтых жывёл займаюцца, акрамя Новай Зеландыі, пакуль толькі ў Ірландыі і Аўстраліі. Менавіта таму першыя таі міжнародны ўзровень мае невялікі шанцы. Між тым выхад такі кампаніят адбыўся ў 1977 г., і з той пары праводзіцца кожныя 2-3 гады. Сусветны рэкорд тут належыць ірландцу Аівану Скоту, які пастрыг за 8 гадзін 749 авечак.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і Інфармагенцтваў.

Дзіця пацярпела з-за маці

Хірургічнае аддзяленне цэнтральнай раённай бальніцы Новалукомля з цялеснымі пашкоджаннямі, атрыманымі ў выніку дарожна-транспартнага здарэння, паступіў трохгадова хлопчык, пра што медыкі паведамілі ў міліцыю. У ходзе правёркі было ўстаноўлена, што яшчэ да гэтага 34-гадова маці дзіцяці, кіруючы аўтамабілем «Сітраен», на аўтадарозе Чашнікі — Бобр — Баўрыск трапіла ў аварыю. Жанчына не ўлічыла дарожныя ўмовы і няправільна выбрала хуткасць руху. У выніку машына з'ехала ў левы кювет, аўтамабіль перакруціўся. Супрацоўніку ДАІ кіроўца не выклікала, бо палічыла, што ніхто цялесных пашкоджанняў не атрымаў. На наступны дзень дзіцяці стала дрэнна, і маці прывяла яго на прыём у бальніцу. Вадзіцельскі стаж жанчыны — усяго два месяцы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Алена БЕЛТА.

Утэржаны поліс страхавой кампаніі ЗАСО «Промтрансінвест» па добравольным страхаванні от безлезной і несчасных случаев на время поездки за границу, Балтасістанан формы 2РР, 2РН серии ТК № 061471—061472 считать недействительными.

УНП 100726604

В публикации о повторном проведении аукциона МИНСКИМ РАЙОННЫМ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫМ КОМИТЕТОМ (газета «Звязда» № 9 от 17 января 2012 года) СНИМАЮТСЯ С АУКЦИОНА СЛЕДУЮЩИЕ ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ:

1) Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома площадью 0,1237 га, Минский район, Ждановичский с/с, а. Ждановичи, ул. Жемчужная, кадастровый номер земельного участка 623681702601002170 (Лот 5).

2) Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома площадью 0,1236 га, Минский район, Ждановичский с/с, а. Ждановичи, ул. Жемчужная, кадастровый номер земельного участка 623681702601002171 (Лот 6).

3) Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома площадью 0,1424 га, Минский район, Ждановичский с/с, а. Ждановичи, ул. Чистая, кадастровый номер земельного участка 623681702601002168 (Лот 7).

УНП 60052317

ГАСЦІНІЦА «ПЕКІН» УСЁ Ж З'ЯВІЦЦА Ў ПАРКУ 40-ГОДДЗЯ КАСТРЫЧНІКА

ПРАДСТАЎНІКІ Мінгарвыканкама і Мінпрыроды сустрэліся з журналістамі, дзе падзяліліся сваімі думкамі наконт праблемы вакол будаўніцтва гасцініцы «Пекін» у сталічным парку 40-годдзя Кастрычніка. Нагадаем, што ў верасні быў падпісаны Указ Прэзідэнта, згодна з якім да Чэмпіянату свету па хакеі ў 2014 годзе ў межах вуліцы Чырвонаармейскай і ракі Свіслач павінен быць пабудаваны гасцінічны комплекс «Пекін». Але пасля таго, як пачалася высечка дрэў на месцы будучага будаўніцтва, «на барыкадах» выйшлі мясцовыя жыхары, якія вострылі за перанос будаўніцтва гасцініцы ў іншае месца і за захаванне зялёных насаджэнняў у парку. Па словах чыноўнікаў, гарадскія ўлады прыслухаліся да думкі гараджан — гасцініца усё-такі будзе, але дрэвы будуць высажвацца па мінімуму, а сама тэрыторыя парку потым будзе пашырана:

Фота Onliner.by

— Прынята рашэнне скараціць да мінімуму высечку дрэў — толькі пад перыметр будовы самога будынка, — завінуў на прэс-канферэнцыі **Аляксандр ПЯТРОЎ, старшыня камітэта архітэктры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама.** — Улічваючы гэты канфлікт, мэрам горада прынята рашэнне па добраўпарадкаванні ўсёй тэрыторыі парку і павелічэнні яго тэрыторыі: у парковую зону будзе ўключана частка ракі Свіслач і востраў на ёй.

Па звестках старшын **Мінскага гарадскога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Аляксандра БАРАВІКОВА,** усяго на тэрыторыі, якая знаходзіцца на ўліку, зараз расце 1289 дрэў, а па праекце будзе высечана 170 палос 70 дрэў пад дарогі. Пры гэтым ён выказаў думку, што пасля завяршэння будаўніцтва, з улікам новых пасадак і пашырэння тэрыторыі парку, колькасць дрэў зноў будзе на узроўні 1,3 тысячы.

— Месяца для гасцініцы было выдзялена не выпадакова, бо гэта гасцініца паркавага тыпу. Яна павінна раставрацца ў зеляніне. І ніякай агароджы вакол, уся зеляніна будзе агульнадаступнай і пры эксплуатацыі гасцініцы, — патлумачыў **Аляксандр Пятроў** і дадаў, што месяца пад рэалізацыю гасцініцы выбіраў кітайскі бок.

Таксама старшыня камітэта архітэктры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама патлумачыў, як так атрымаўся, што ў парку

пачалі нешта будаваць. Аказваецца, парк 40-годдзя Кастрычніка па документах паркам і не лічыцца:

— Справа ў тым, што сёння парк юрыдычна там у прынцыпе не існуе. Мы паднялі ўсе дакументы, і я, як галоўны архітэктар, пачаў разбірацца, чаму ў генеральным плане не фігуруе гэты парк. У зямельным кадастры нічога няма — гэтая тэрыторыя ў прынцыпе як парк не абазначана. Напэўна, некаторыя праектары стварэнне парку, але юрыдычна дакументы не аформілі. Таму сёння стаіць задача ўсё юрыдычна аформіць, вызначыць межы і такім чынам стварыць парк, — сказаў **Аляксандр Пятроў.**

Па яго словах, у розных крыніцах тэрыторыя так званая парк 40-годдзя Кастрычніка вагаецца ад 6 да 13 гектараў. А па документах «Зялёнабуд» тэрыторыя, якая знаходзіцца ў іх на балансе і на ўтрыманні, складае амаль 9 гектараў. Пры гэтым пад будаўніцтва гасцініцы «Пекін» спатрэбіцца 2,4-3 гектары. Дарэчы, **Аляксандр Пятроў** прызнаўся, што яго дзяцінства прайшло якраз у гэтым раёне:

— Там пуста калісьці была, я яе вельмі добра памятаю, бо маё дзяцінства прайшло там — на гэтай пустыні ў футболь гуляў. Потым гэтае месца напэўна ўсталявалі пераўтварыўся ў парк, які ў 70-я гады азелянілі. Дарэчы, мы там таксама мяркуючы усталяваць памятник знаку ў гонар парадку партызан. Ён, праўда, праходзіў не ў парку, бо яго тады яшчэ не было... Мы нават дакументаў па стварэнні парку не знайшлі. Ёсць згадка ў адным нарматыўным дакуменце 1985 года — там прадысцаваць «добраўпарадкаваць тэрыторыю парку 40-годдзя БССР, размешчаную паміж вуліцаў Чырвонаармейскай і ракі Свіслач». А калі ён атрымаў назву 40-годдзя Кастрычніка — мы не знайшлі дакументаў.

Пры гэтым **Аляксандр Пятроў** прызнаўся, што асабіста ён перакананы: будаўніцтва гасцініцы «Пекін» дапаможа добраўпарадкаваць тую мясцовасць.

— Мне здаецца, што будаўніцтва гэтай гасцініцы прывядзе ў парадак гэтую тэрыторыю. Бо яна запущаная, а гэта цэнтр горада — там сапраўды нават удзень часам страшна хадыць, а па вечарах наогул толькі з сабакамі можна гуляць. І тэрыторыя практычна не выкарыстоўваецца — яна належыць толькі жыхарам прылеглых дамоў. Бо нават з суседніх кварталаў людзі туды не ходзяць, яны нават не ведаюць пра гэты парк.

Таксама варта адзначыць, што варыянт будаўніцтва гасцініцы не ў парку, а на тэрыторыі суседняга завода ім Кірава нават не разглядаецца:

— Справа ў тым, што ў завода імя Кірава існуе гаспадар. Завод наменаны для выносу за межы горада і будзе выносіцца. Але гэта працэс дастаткова доўгі — тут трэба ўрагуляваць шэраг маёмасных адносін, фінансаванне вынасу і г.д., — сказаў **Аляксандр Пятроў** і дадаў, што ў перспектыве тэрыторыя завода будзе выкарыстоўвацца ў тым ліку і для азелянення.

На прэс-канферэнцыі таксама прысутнічаў **Аляксандр АНДРЭЎ, начальнік упраўлення дзяржаўнай экалагічнай экспертызы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.** Па яго словах, Мінпрыроды пры ўзгадненні праекта паспрабуе ўлічыць інтарсы ўсіх бакоў:

— У адпаведнасці з рэгламентамі, на гэтай тэрыторыі магчыма будаўніцтва, у тым ліку і гасцінічнага комплексу. Але ніякіх праектаў ці схем забудовы Мінпрыроды не бачыла. І таму, калі грамадскасць узяла пытанне, мы звярнуліся да старшын Мінгарвыканкама з тым, што неабходна разабрацца, каб максімальна захаваць тэрыторыю парку пры будаўніцтве гасцінічнага комплексу. Мы чкаем, што ў бліжэйшы час Мінгарвыканкам прадставіць нам на ўзгадненне праект забудовы або схему забудовы, і мы пастараемся разам з распрацоўшчыкамі задаволяць і грамадскасць, і зрабіць, каб у выніку была пабудавана гасцініца. Бо яна патрэбна краіне да Чэмпіянату свету па хакеі: забяспечыць турыстаў гасцінічнымі месцамі — простыя рэспублікі. Але мы разумеем таксама, што нам трэба максімальна захаваць сваю зялёную тэрыторыю.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ПЫТАЛЬНІК

Пры якіх умовах даярка можа пайсці на льготную пенсію?

Добры дзень, паважанае рэдакцыя газеты «Звязда»! Прашу дапамагчы адказаць на маё пытанне. Ці маю я права раней, чым у 55 гадоў, выйсці на пенсію? У мяне шматдзятная сям'я, трое дзяцей. Дзеці ўжо дарослыя. Зараз працую ў гаспадарскай даярчай ужо 11 гадоў. Буду спадзявацца, што вы дапаможаце адказаць на маё пытанне.

М.В., Маладзечанскі раён.
На жаль, адказаць на задаваўшыя вам пытанне складана, а колькі запыт не зусім карэктны. Чалавек паведзіў пра сябе толькі самія агультыя звесткі, а хоча атрымаць канкрэтны адказ. Таму, даручыце, што не ўказваем цалкам прозвішча і адрас жыхарства. Давяце проста разам паразважаем з галоўным спецыялістам аддзела кадраў упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Маладзечанскага райвыканкама Анжэлай Дрозд.

Згодна з артыкулам 12 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забяспячэнні», права пайсці на пенсію дзіятельна ў апэратара машынага даення ёсць. Аднак...

— Зрабіць гэта жанчына можа па дасягненні ўзросту 50 гадоў. А ваша чытка не указала свой узрост. Пры гэтым стаж на ўказанай працы павінен складаць не меней за 20 гадоў, — патлумачыла Анжэла Пятроўна. — Пры гэтым работнік павінен быў выконваць нормы абслугоўвання на працу вызначанага працоўнага дня ў канкрэтнай арганізацыі. Напрыклад, за работнікам было замацавана 70 гадоў жыццёва. Але такой канкрэтнай лічбы мы не ведаем, як і таго, ці выконвалася згаданая вышэй норма. Ёсць і яшчэ адзін момант. Ваша чытка згадвае пра траіх дзяцей. Дзень вост, да 2000 года ў стаж работніка залічвалася да 1,5 года знаходжання ў водпуску па дгледзе кожнага дзіцяці. Таму можна меркаваць, што арыфметычны вынік у 20 гадоў стажу (11 гадоў, нагадаем, гэта час працы даярчай плюс 9 гадоў водпуску па дгледзе траіх дзяцей) на сітуацыю не ўплывае. Па больш падрабязнаму інфармацыю жанчыне лепш было б звярнуцца да спецыялістаў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

НАЗВАНАЯ МАГЧЫМАЯ ДАТА «НЕПАЦЕБЖНАГА ДЭФОЛТУ» ГРЭЦЫІ

Захадзі, якія прымаюцца Грэцыяй па стабілізацыі бюджэту і дзярждоўжы, наўрад ці дадуць жадааныя вынікі, бо краіна ўжо не пладзежаздольная і ў хуткім часе абвясціць аб дэфолце, заявіў у інтэрв'ю агенцтву Bloomberg кіруючы дырэктар агенцтва Fitch Эдвард Паркер. Грэцыя не зможа выканаць абавязальствы па пагажэнні запачынаючы 20 сакавіка, калі ёй трэба будзе выплаціць каля 14,4 млрд еўра. Пагадненне Грэцыі з прыватнымі крэдытарамі аб спісанні часткі дзярждоўжы будзе разглядацца агенцтвам як падзея дэфолту, сцвярджае эксперт. Паводле яго слоў, дэфолт Грэцыі не стане сюрпрызам для рынку. «Еўрапейскі крызіс не мае гатовага рашэння. Крызіс у Еўропе будзе доўгім, зацяжым», — лічыць Эдвард Паркер.

ВЕРСІЮ АБ АМЕРЫКАНЦАХ, ЯКІЯ ЗАГУБІЛІ «ФОБАС», ПРАВЕРАЦЬ ЭКСПЕРЫМЕНТАЛЬНА

Расійскія спецыялісты праверяць версію аб магчымым ненаўмыслым уздзеянні выпраменьвання радараў ЗША на міжпланетную станцыю «Фобас-Грунт», якая ў лістападзе мінулага года не змагла выйсці на траекторыю пералёту да Марса, а у нядаўня, 15 студзеня, завалася на Зямлю ў акваторыі Ціхага акіяна. Чыноўнікі лічаць, што гэтая версія «мае права на жыццё». Эксперты ж называюць яе «эка-тычнай». Эксперыментаў, які дазволіць пацвердзіць або абвергнуць версію аб магчымым уздзеянні радараў, будзе праведзены ў бліжэйшыя дні. Для гэтага блок з апаратурай, аналагічнай усталяванай на «Фобасе», будзе падвезены выпраменьванню сумарнай магутнасці магчымых ненаўмысленага ўздзеяння амерыканскіх радараў, заявіў кіраўнік міжвадаўскай камісіі па аналізе полёту станцыі, экс-кіраўнік «Рас-авіакосмас» Юрый Кошчэў. Нагадаем, версію аб дачыненні амерыканцаў да страты расійскай станцыі ў аўтарскі агульнага газета «Коммерсант» са спасылкай на ўласную крыніцу ў ракетна-касімічнай галіне.

САУДАЎСКАЯ АРАВІЯ УЗБУДАРАЖЫЛА СВЕТ, НАЗВАЎШЫ ЦАНУ НА НАФТУ, ЯКАЯ ЯЕ ЗАДАВОЛІЦЬ

Саудаўская Аравія перагледзела ў бок павышэння — да 100 долараў — цэнавы парог барэля

нафты, які адпавядае яе цяперашнім інтарэсам. Пра гэта паведамляе лонданская газета The Financial Times.

Раней Эр-Рыяд лічыў мэтавай цаной барэля 70 долараў. Цяпер гэтая лічба павышана амаль на трыну. Выданне цытуе міністра нафты і мінеральных рэсурсаў Саудаўскай Аравіі Алі ан-Нуэймі, які ў інтэрв'ю амерыканскай тэлекампаніі CNN заявіў: «Мы спадзяемся, што зможам стабілізаваць нафтавыя цэны і трымаць іх на адзнацы 100 долараў за барэль».

Міністр замежных спраў Ірана Алі Акбар Салехі ўжо назваў «недружалюбнымі» планы Саудаўскай Аравіі павялічыць здабычу нафты ў выпадку нафтавага эмбарга ў дачыненні да Тэгерана.

Улады Ірана заклікалі суседнія арабскія краіны не павялічваць аб'ём здабычы нафты, каб кампенсавалі адсутнасць іранскага чорнага золата пасля таго, як пачне дзейнічаць уведзенае Еўрасаюзам эмбарга на імпарт іранскай нафты, заявіў прадстаўнік Тэгерана ў АПЕК Мухамад аль-Хадзібі, перадае Reuters.

САКРЭТНАЕ ДАСЬБЕ ПА БЯСПЕЦІ АЛІМПІЙСКІХ ГУЛЬНЯЎ 2012 ГОДА БЫЛО ЗГУБЛЕНА АГЕНТАМ У ВАГОНЕ ЦЯГНІКА

Сакрэтнае дасьбе па бяспеці лонданскай Алімпіяды-2012, якое змяшчае дэталі планаў забеспячэння паліцыйнай парадку ў перыяд гульніў і трэніровак перад імі, было згублена ў вагоне цягніка ў англііскім графстве Кент.

Панкў з дакументамі, якія раскрываюць тактычныя асаблівасці працы паліцыі, забыўся ў транспарце супрацоўнік праваахоўных органаў. Пасажыр, які знайшоў яе, перадаў дасьбе газеце The Sun, якая апублікавала ў гэтай сувязі матэрыял пад загалоўкам «Алімпійская гасьба». На думку выдання, шкіруючы прамахо мо забяспечыць тэарыстычную біясіднай інфармацыяй.

Як укладанне ІТАР-ТАСС, у папцы былі паперы, дзе падрабозна сфармуляваны мерыпрыемствы па забеспячэнні бяспекі на алімпійскіх аб'ектах брытанскай сталіцы. Акрамя таго, там можна было знайсці і пратаколы пасяджэнняў на высокім узроўні, дзе абмяркоўваліся шляхі супрацьдзейнага тэарыстычнага пагрозе. У дасьбе таксама змяшчаліся і нумары мабільных тэлефонаў канстэбляў паліцыі і многія скаргі вартавых парадку на непаладку ў працы рацыі.

Сітуацыя

ДОМІК У ГОРКАХ

НЕВЯЛІКІ ДВУХПАВЯРХОВЫ ЖЫЛЫ ДОМ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСКОЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ АКАДЭМІІ У ГОРКАХ НЕЧАКАНА СТАЎ ПРАДМЕТАМ ГРАМАДСКАЙ ДЫСКУСІІ

ПРА СПРЭЧНЫ ДОМ

Дом № 3 на вуліцы Агранамічнай у раённым цэнтры Горкі вядомы тым, што ў ім з 1926 па 1928 год жыў **беларускі пісьменнік Максім Гарэцкі.** Цяпер тут у 8-мі кватэрах жывуць звычайныя людзі. Стары дом прызнаны аварыйным, і ў межах добраўпарадкавання горада да фестываля «Дажынкi-2012» яго плануецца ліквідаваць, а жыхароў перасяліць у новыя кватэры. Аднак не ўсе згодныя з такім рашэннем: пад зваротам да мясцовых улад з патрабаваннем знайсці магчымасць захаваць дом, дзе жыў класік беларускай літаратуры, стаіць 56 подпісаў.

Гэта калі выклікалі змест праблемы. Аднак сітуацыя ў жонкай кароткай выснове — шмат розных нюансаў.

АВАРЫЙНАЕ ПЕРАСЯЛЕННЕ

У **Горацкім райвыканкаме** лічаць сітуацыю яснай. Дом на вуліцы Агранамічнай пабудавалі ў 1925 годзе. Гэта была звычайная драўляная будына, якую потым абклілі цэглай і зрабілі там усё выгоды. Аднак з цягам часу дом старэў, сталі узнікаць розныя праблемы, жыхары скардзіліся і прасілі нармальных умоў жыцця.

— Дом зноўца, таму што ён аварыйны, і на гэта ёсць заключэнне спецыялістаў, — спакойна тлумачыць **намеснік старшын Горацкага райвыканкама Наталля Карнеева.** — Ніякай архітэктурнай каштоўнасці ён не ўяўляе, разбураецца. Гэта, праўда, часам праўда, проста хаця. Людзі, якія ў ёй жывуць, абраўрацця маўляў, ніякай праўніцкі зносу перасяленняцаў іх кватэры, дзе усё пагніло...

Наталля Карнеева нагадае, што горацкія ўлады зрабілі шмат чаго для захавання памяці ад пісьменніка, Максім Гарэцкі, дарэчы, жыў у Горках двойчы. Першы раз — падчас вучобы ў каморніцка-агранамічным вучылішчы. І вуліца Зялёная, дзе ён пасяліўся, цяпер носіць імя Гарэцкага, як, дарэчы, і раённая бібліятэка. У раённым цэнтры праходзяць Гарэцкія чытанні, а цяпер яшчэ і заснавана мясцовая прэмія імя Гарэцкага. Гэта акрамя таго, што ў адным з карпусоў акадэміі зроблены кабінет-музей пісьменніка, дзе ён калісьці і працаваў на кафедры беларускай мовы і літаратуры.

— Я паважаю творчасць Гарэцкага, — запэўнівае **Наталля Васільева.** — Але, паверце, для захавання яго памяці зроблена дастаткова. Тым больш, што ў былой кватэры Гарэцкага ў доме на Агранамічнай, з нічога не захавалася ад самога пісьменніка і ўвогуле з тых часоў. Там трэба было б усё рабіць нанова. Але сёння гэта бясцёсоўна, я так лічу.

Райвыканкам напрумаю звязвае ліквідацыю дома з перасяленнем людзей: дом прызнаны аварыйным, тухлявым — яго жыхарам дадуць кватэры ў но-

вым 60-кватэрным доме, які цяпер будуюцца. Наталля Карнеева пацвердзіла, што дом, які не можа быць адрамантаваны, зносяць у межах падрыхтоўкі да «Дажынак» і добраўпарадкоўць тэрыторыю. Тым больш, што ён месціцца непадалёк ад Ніжняга возера, дзе цяпер узводзіцца амфітэатр, і дарогі, па якой паедуць удзельнікі свята.

— Гэтая сітуацыя не мае дачынення да захавання спадчыны, — не сумняваюцца намеснік старшын Горацкага райвыканкама. — Узгаданы дом — проста месца, дзе жыў калісьці пісьменнік. Калі драўляны будынак абкладалі цэглай — знішчылі ўсё яго знешняе аздабленне і стыль... А нам проста трэба даць людзям нармальнае жыллё — вост і ўсё. Наталля Карнеева мяркуючы, што там, дзе стаіць дом, можна зрабіць прыгожае месца і нейкі знак, які будзе нагадаваць, што тут жыў класік беларускай літаратуры.

— У звароце сказана: калі няма магчымасці захаваць дом, то трэба ўсталяваць Горацкаму даючы памятник, — гаворыць яна. — Мы і пранопінуем людзям выйсці ініцыятывам збору сродкаў, арганізацыі суботніку. А мы падтрымаем ініцыятыву. Нам важна, каб тое месца было вызначана і добраўпарадкавана. Дарэчы, Горацкі райвыканкам ужо звярнуўся з просьбай у Міністэрства культуры. У 2013 годзе будзе адзначана 120 гадоў з дня нараджэння Максіма Гарэцкага, і ўлады просіць аб'явіць творчы конкурс на помнік альбо бюст пісьменніку і добраўпарадкаванне навакольнай тэрыторыі.

НА МАШЫНЕ ЧАСУ

Першае ўражанне ад дома Гарэцкага — нягартная будына. Стаіць на пагорку і вонкава прайграе не толькі высакароднага выгляду акадэмічнаму корпусу № 3 пабудовы 1911 года, але і невялікай драўлянай хаце побач. Цэгла бруднага белага колеру, барвовыя шыбы, зялёная цвіль унізе. На іншым баку — ганак і зачыненыя дзверы, што выглядае неяк сумна. І нават мемарыяльная дошка ў памяць Гарэцкага нічога не мяняе.

Аднак трэба толькі увайсці ў дом — і ты нібыта пераносіся на машыне часу ў пачатак ХХ стагоддзя. Відавочна, што усё навокал — старадаўняе. Высокія вялізныя дзверы кватэры, абабітыя штучнай скурай. Шчыльныя да пакошы — ў дзвярах. Таблічкі: «Кватэра № 2. Хамікоў», «Іваноў». Тут толькі кіно здымаць пра ранні савецкі час! Круглы спусці карцінку сучасныя металічныя дзверы побач, каларыя выявы межамых кіназонаў ужо нашага часу і сцены, пафарбаваныя ў вясёлыя фіялетава-колер. Аднак у дома відавочна ёсць пэўная прывабынасць. Іншая справа — як у ім штодня жывецца людзям?

Драўляная лесвіца вядзе на другі паверх і далей, на гарышча, адкуль выходзіць паласатая котка і нешта нервова папрабуе. **Але ўся ўвага — на кватэру № 5, дзе калісьці і жыў Максім Гарэцкі. Цяпер яе гаспадыня — 75-гадовая Марыя Фёдаруна Шаўцова.**

— Мы пераехалі сюды ў 1970-м годзе, — ханчына гас-

кватэру талая вада. Даводзіцца рэгулярна рабіць рамонт, але падціць усё роўна відаць на кухні. Аказалася, што «вясёленькія» сцены ў калідоры — гэта фарба і тынкоўка, якая клася літаральна на бярэны, паміж якімі вырас мом. Яшчэ адна вялікая бяда — старыя спарэхельныя трубы: аднойчы так пацякло, што заліло ніякія кватэры.

— Я стала тады і плакала: за што гэта мне? — дзеліцца пенсіянерка. — Таму мы прасілі, каб нам зрабілі капітальны рамонт. А ўлады вырашылі, што лепш нас перасяліць. Мы усё тут хочам жыць па чалавечы, а не змагацца са стыхійнымі бедствамі. Таму чкаем увесну пераезду.

ГОРАЦКІ ВАРЫЯНТ

Ёсць у Горках людзі, якія безумоўна бачаць у доме № 3 па вуліцы Агранамічнай не аварыйны будынак, а спадчыну, звязаную з імем славутага чалавека.

— Захавалася адзіная ў Беларусі кватэра, звязаная з творчасцю Максіма Гарэцкага, але цяпер дому пагражае знос, — не згодны з пазіцыяй уладаў **Аляксандр Каданчык.** — Гэта будзе вялікай стратой не толькі для мясцовай, але і для агульнанацыянальнай гісторыі, культуры і спадчыны.

— У 1980-я да нас прывязалі госці са сталіцы. — **Марыя Фёдаруна** адчыняе дзверы ў адзін з пакояў. — Дачка Гарэцкага казалася, што тут спала бабуля і напэўна, яна сама. З взітам таксама былі плямённік пісьменніка і чалавек з Міністэрства культуры. Напэўна, тады думалі пра стварэнне музея Максіма Гарэцкага. Але нешта, відаць, не атрымаўся...

Жанчына расказвае, што для яе сям'і гэта была шчаслі-

— Я стала тады і плакала: за што гэта мне? — дзеліцца пенсіянерка. — Таму мы прасілі, каб нам зрабілі капітальны рамонт. А ўлады вырашылі, што лепш нас перасяліць. Мы усё тут хочам жыць па чалавечы, а не змагацца са стыхійнымі бедствамі. Таму чкаем увесну пераезду.

— Я стала тады і плакала: за што гэта мне? — дзеліцца пенсіянерка. — Таму мы прасілі, каб нам зрабілі капітальны рамонт. А ўлады вырашылі, што лепш нас перасяліць. Мы усё тут хочам жыць па чалавечы, а не змагацца са стыхійнымі бедствамі. Таму чкаем увесну пераезду.

— Я стала тады і плакала: за што гэта мне? — дзеліцца пенсіянерка. — Таму мы прасілі, каб нам зрабілі капітальны рамонт. А ўлады вырашылі, што лепш нас перасяліць. Мы усё тут хочам жыць па чалавечы, а не змагацца са стыхійнымі бедствамі. Таму чкаем увесну пераезду.

ГОРАЦКІ ВАРЫЯНТ

Ёсць у Горках людзі, якія безумоўна бачаць у доме № 3 па вуліцы Агранамічнай не аварыйны будынак, а спадчыну, звязаную з імем славутага чалавека.

— Захавалася адзіная ў Беларусі кватэра, звязаная з творчасцю Максіма Гарэцкага, але цяпер дому пагражае знос, — не згодны з пазіцыяй уладаў **Аляксандр Каданчык.** — Гэта будзе вялікай стратой не толькі для мясцовай, але і для агульнанацыянальнай гісторыі, культуры і спадчыны.

— У 1980-я да нас прывязалі госці са сталіцы. — **Марыя Фёдаруна** адчыняе дзверы ў адзін з пакояў. — Дачка Гарэцкага казалася, што тут спала бабуля і напэўна, яна сама. З взітам таксама былі плямённік пісьменніка і чалавек з Міністэрства культуры. Напэўна, тады думалі пра стварэнне музея Максіма Гарэцкага. Але нешта, відаць, не атрымаўся...

Жанчына расказвае, што для яе сям'і гэта была шчаслі-

Аляксандр Каданчык накіраваў старшын Горацкага райвыканкама Ігару Маклару адкрыты ліст, у якім ён заклікае захаваць і адрастаўраваць дом. У лісце напісана: «Захаванне дома і ўшанаванне памяці Максіма Гарэцкага будзе вядуць на словы Прэзідэнта Беларусі аб тым, што «беларуская культура з'яўляецца неад'емнай часткай дзяржаўнага суверанітэту». (...) Прэзідэнт падкрэсліў, што дзяржава чкае «асцярэжлі і карпатліва працы па захаванні нашай спадчыны».

Так, гэты дом не з'яўляецца помнікам архітэктурны, але гісторык лічыць, што ён унікальны і з пункту гледжання архітэктурны менавіта для Горак — як драўляны двухпавярховы жылы будынак пачатку ХХ стагоддзя.

— Я абсалютна не згодны, што дом неўяка адрамантаваць, — настойвае **Каданчык.** — Ці разглядаліся іншыя варыянты? Ці ставілі перад сабой улады пытанне аб пошуку магчымасцў гэты дом захава

Або Тры прычыны, па якіх мы не бачым інвалідаў на вуліцы

ЯНЫ хадзілі на працу, у кіно, забіралі сваіх дзетак з садка ці школы... А потым пасля нейкага страшэннага здарэння — аўтааварыі, напрыклад, — іх жыццё перакулілася з ног на галаву. Гаворка, як вы, пэўна, згадалася, пра тых, каго лёс прыкаваў да інваліднай каляскай. А такіх у Беларусі каля 18 тысяч. Няма, згадзіцеся? Але ці задумваліся вы, чаму іх не відаць на нашых вуліцах?

ПРЫЧЫНА 1: для 9 з 10 інвалідаў-калясачнікаў уласная кватэра ператварылася ў турму

Пачну з гісторыі, якую распавялі ў офісе па правах людзей з інваліднасцю. Дзяўчынка-інвалід з Бярозы жыве з бацькамі ў доме, які не абсталяваны пандусам. Таму самастойна выехаць на вуліцу, зразумела, яна не ў стане. Яе ж бацька па доў-гу службы часта не бывае дома. Каб вырашыць пытанне з пандусам, камандзір вайсковай часці, дзе служыць тата дзяўчынкі, адправіў хадаўніка мясцоваму ўладу. У адказ са службюцы атрымалі прапанову «прыняць долевы ўдзел у вырабе практна-каштарыснай дакументацыі і устаноўчы пандуса ці пад'ёмніка».

— Гэтая прапанова, — паводле слоў юрыстаў, — супярэчыць заканадаўству. Таму што забяспечваць інвалідам неабходныя ўмовы для свабоднага доступу да аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры, жылым, грамадскім, вытворчым будынкам і збудаванням, бесперашкоднага карыстання месцамі адпачынку павінны менавіта мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы.

У іншай сям'і яшчэ больш сумная сітуацыя. Пенсіянерка і жыве разам з двума інвалідамі-калясачнікамі 2-й групы — сынамі і мужам — у 2-х пакаёвай кватэры. Прычым мужчыны не толькі не маюць магчымасці выязджаць на вуліцу з-за адсутнасці пандуса на ува-

ходзе ў дом, але і не могуць самастойна карыстацца санвузлом і ваннай. А ўсё з-за таго, што ў кватэры занадта вузкія калідоры і дзвярныя праёмы, неперадоўныя парогі. Неаднаразова звароты ў дзяржаўныя органы з нагоды абмену кватэры не далі вынікаў.

Па ацэнках Рэспубліканскай асацыяцыі інвалідаў-калясачнікаў, 9 з 10 інвалідаў-калясачнікаў не могуць паўнаўважна карыстацца жылём і бесперашкодна выходзіць і вяртацца дадому. Гэта прамое парушэнне канстытуцыйнага права на свабоду перасоўвання. А не дай Бог у такім доме здарыцца пажар?..

Ці вось яшчэ адна паказальная сітуацыя.

— Хлопец-калясачнік, які зварнуўся да нас у офіс, пабудаваў кватэру, — распавядае каардынатар офіса па правах людзей з інваліднасцю Сяргей ДРАЗДОУСКІ. — Але жыве ў ёй не можа, бо пры будаўніцтве былі парушаны закон «Аб сацыяльнай абароне інвалідаў у Рэспубліцы Беларусь». Згодна з дакументам, з 1991 года забараняецца ўводзіць у эксплуатацыю новыя і рэканструяваныя аб'екты без забеспячэння даступнасці для інвалідаў. Парушэнні ж спецыяльных будаўнічых нормаў сустракаюцца на кожным кроку. Але чаму за гэта ніхто не нясе адказнасці: ні праекціроўшчыкі, ні той, хто ставіць свой подпіс пад змайцай дома, ні Дзяржбуднагляд, які не ў праве прыняць аб'ект, што не адпавядае будаўнічым нормам? Чаму ніхто не адсочвае гэтую сітуацыю?

Агульная даступнасць інфраструктуры, згодна з альтэрнатыўным дакладам офіса па правах людзей з інваліднасцю, не перавышае 35 %. Нярэдка з'ява — адсутнасць пандусаў каля крам, альбо іх недаступнасць. Не ўсё ў парадку і з пешаходнымі пераходамі: часта будаўнікі паніжаюць тратуар толькі на адным баку дарогі, забываючы аб супрацьлеглым. Майчу ўжо пра вышэйняе бардзюра на нашых вуліцах... Усё гэта сведчыць аб тым, што і па-за межамі кватэры інвалідаў-калясачнікаў не надта чакаюць...

ПРЫЧЫНА 2: праблема даступнасці адукацыі для інвалідаў пакуль яшчэ характэрна для нашай краіны

Паводле альтэрнатыўнага даклада аб выкананні правоў людзей з інваліднасцю ў Беларусі толькі 6% дарослых інвалідаў, якія перасоўваюцца на калясцы, маюць вышэйшую адукацыю. Гэта, у першую чаргу, абумоўлена фізічнай недаступнасцю навучальных устаноў для інвалідаў-калясачнікаў: адсутнасцю спецыяльных ліфтаў, дзвярных прыстасаванняў і г.д.

Інвалід-калясачнік — гэта чалавек, абмежаваны ў руху, а не ў правах ці развіцці.

— Нельга сказаць, што нічога не робіцца, — кажа Сяргей Драздоўскі. — Вялікі грошы сёння страчваюцца на ўладкаванне безбар'ернага асяроддзя. Але з гэтым фармальным падходам, з парушэннем стандартаў, адпаведнасць яким ніхто не кантралюе, усё намаганні дарэмныя. Вось і атрымліваецца, што з усіх інвалідаў-калясачнікаў у горад выбраюцца адзінкі. Яны сядзяць па дамах, сыходзяць у ілюзорны свет кіні ці інтэрнэту. І здаецца, што нас няма. А значыць, і няма праблем, якія не варта і вырашаць.

Тым не менш, паводле слоў **Віктарыі ТРОЙНІЧ, выдучага інспектара ўпраўлення спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Беларусі,** поўныя зручкі ў гэтым плане ўжо ёсць. Штогод скарачаецца колькасць школ-інтэрнатаў і павялічваецца колькасць спецыяльных і інтэгральных класаў у агульнаадукацыйных школах. У прыватнасці, у Мінску ёсць 15 школ, дзе створана безбар'ернае асяроддзе для навучання асоб з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату. Прадугледжаны і памочнікі выхавальца, якія могуць суправаджаць дзяцей па-за вучобай, ствараюцца ўмовы, каб дзеці былі там на працягу дня.

Абітурыенты, у тым ліку і з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату, маюць права паводле заключэння дзяржаўнага цэнтра карэцыйна-развіваючага адукацыі і рэабілітацыі выбіраць форму здачы ўступнага іспыту. Здаць яго можна ў самой установе адукацыі пісьмова альбо вузна ці прыняць удзел у цэнтралізаваным тэсціраванні. Гэтая форма захавалася і ў новай рэдакцыі правілаў для паступлення ў сярэднеспецыяльныя і вышэйшыя навучныя ўстановы.

— Сёння ў нас вялікая праблема ў ведах, якімі валодаюць

звычайныя настаўнікі ў адносінах людзей з абмежаваннямі, — адзначыла Віктарыя Тройніч. — Большасць з іх, трэба прызнаць, псіхалагічна не гатова прыняць вучня з саблюданымі ў школе. У сувязі з гэтым разглядаецца пытанне аб уводзе спецыяльнага спецыяльнага адукацыйнага асяроддзя для навучання асоб з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату. Прадугледжаны і памочнікі выхавальца, якія могуць суправаджаць дзяцей па-за вучобай, ствараюцца ўмовы, каб дзеці былі там на працягу дня.

Абітурыенты, у тым ліку і з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату, маюць права паводле заключэння дзяржаўнага цэнтра карэцыйна-развіваючага адукацыі і рэабілітацыі выбіраць форму здачы ўступнага іспыту.

Згодна з дзейным заканадаўствам, адмова ў заключэнні працоўнага дагавора па матыве інваліднасці не дапускаецца. За выключэннем выпадкаў, калі ў адпаведнасці з медказначэннем стан здароўя перашкаджае выкананню працоўных абавязкаў альбо пагражае бяспецы працы.

Згодна з дзейным заканадаўствам, адмова ў заключэнні працоўнага дагавора па матыве інваліднасці не дапускаецца. За выключэннем выпадкаў, калі ў адпаведнасці з медказначэннем стан здароўя перашкаджае выкананню працоўных абавязкаў альбо пагражае бяспецы працы.

ПРЫЧЫНА 3: у Беларусі каля 80% людзей з інваліднасцю працаздольнага ўзросту не працуюць

Згодна з дзейным заканадаўствам, адмова ў заключэнні працоўнага дагавора па матыве інваліднасці не дапускаецца. За выключэннем выпадкаў, калі ў адпаведнасці з медказначэннем стан здароўя перашкаджае выкананню працоўных абавязкаў альбо пагражае бяспецы працы.

Аднак 40% людзей з інваліднасцю, якія шукалі працу, сутыкнуліся з тым, што наймальнікі не жадаюць іх браць на працу менавіта з-за інваліднасці.

У офісе распавялі гісторыю працаўладкавання 37-гадовага інваліда 2 групы Яўгена з Касцюковічаў, які жыве з маці-пенсіянеркай. Фактычна сям'я існавала на 2 пенсіі — пенсію маці і пенсію сына на інваліднасці. Жанчына атрымлівала зусім мізэрныя грошы, бо працавала толькі на паўстаўкі, каб мець магчымасць больш часу удзяляць свайму татэ яшчэ дзіцяці-інваліду.

У цэнтры занятасці па месцы жыхарства рэгістраваў Яўгена ў якасці беспрацоўнага адмаўлялася. Хоць той, згодна з індывідуальнай праграмай рэабілітацыі да акту агляда МРЭК, мог працаваць вахцёрам, заўгасам, кладаўшчыком, справаводам... Матывавалі тым, што ён атрымлівае пенсію па інваліднасці. Але ж не персію, што такім сям'ям пенсіі не хапае на задовальнае жыццёва неабходных патрэбнасцяў: лячэнне, лекі, аздараўленне, сродкі гігіены, аплата камунальных паслуг і г.д.

Мужчына зварнуўся па дапамогу ў офіс па правах людзей з інваліднасцю. Супрацоўнікі апошняга, у сваю чаргу, — у райвыканкам па месцы жыхарства Яўгена з просьбай аказаць садзейнічанне ў працаўладкаванні.

Гісторыя Яўгена скончылася добра: яго ўладкавалі ў якасці вядучага інжынера па ахове працы на адно з прадпрыемстваў горада. Аднак гэты выпадак — толькі адзін з, на жаль, нямногіх. У Беларусі каля 80% людзей з інваліднасцю працаздольнага ўзросту не працуюць. Прычым большасць з іх знаходзіцца каля рысы крайняй беднасці.

Меркаванне на тэму
Алег ШПЕЛЬ, старшыня Паралімпійскага камітэта Беларусі: «Льготы, пенсія і чатыры сцяны — гэта не рашэнне праблемы»

Вышэйшая ступень рэабілітацыі — гэта калі інвалід запатрабаваны і карысны грамадству. Менавіта таму вельмі важна, каб як мага больша колькасць людзей з абмежаванымі магчымасцямі была працаўладкавана. А для гэтага дзяржава павінна кампенсаваць нерэнтабельную працу інваліда каб тая прадукцыя, якую ён вырабляе, была канкурэнтаздольнай. Напрыклад, калі вы прыходзіце ў краму, вам жа без розніцы, хто тавары вырабляе? Наша галоўная задача — навучы чалавека працаваць, бо зароблены рубель несумненна страчваецца больш рацыяльна. А льготы, пенсія і чатыры сцяны — гэта не рашэнне праблемы.

Якое стаўленне сёння ў грамадстве да інвалідаў? У лепшым выпадку нейкае спачувальнае. Але што мы ведаем пра іх лёс, пра іх беды і радасці, пра іх пачуцці, калі гэтая бяда не тычыцца нашай уласнай сям'і? І што мы можам для іх зрабіць? Здаецца, адзінае, але вельмі істотнае, — спрабаваць «пасадзіць» сабе на іх месца. Не шкадаваць, а зразумець і падтрымаць. Дзе — проста дапамагчы пераадолець бар'еры, заехаць у пад'езд, а дзе — проста паразмаўляць. Бацьчы не інваліда, а паўнаўважнага чалавека, абмежаванага ў руху, а не ў правах ці развіцці. Можна, тады нешта і зварунецца ў лепшы бок... Спачатку — у нашым грамадстве, потым — на дзяржаўным узроўні.
Надзея ДРЫЛА, фота аўтара.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ О ПОКУПКЕ АКЦИЙ

Полное наименование и местонахождение покупателя акций	Открытое акционерное общество «МинскСортСемОвощ», Республика Беларусь, 223017, Минская область, Минский район, п. Гатово
Контактный телефон	8 017 226 25 87
Полное наименование и местонахождение эмитента, акции которого приобретаются	Открытое акционерное общество «МинскСортСемОвощ», Республика Беларусь, 223017, Минская область, Минский район, п. Гатово
Цель приобретения акций	Последующая продажа инвестору на условиях, предусмотренных бизнес-планом открытого акционерного общества «МинскСортСемОвощ»
Количество акций, которое намеревается приобрести покупатель	9290 (Девять тысяч девести девяносто) простых (обыкновенных) акций
Цена, по которой покупатель намерен приобрести акции	45000 белорусских рублей (Сорок пять тысяч) за 1 простую (обыкновенную) акцию
Срок, форма и порядок оплаты приобретенных акций	Акции оплачиваются денежными средствами в течение 30 дней с даты совершения сделки купли-продажи путем безналичного перечисления денежных средств на счет продавца, указанный в договоре.
Адрес, по которому будут приниматься предложения акционеров на продажу акций	220014 г. Минск, ул. Минина, д. 21, корпус 1
Дата начала срока представления предложений акционеров на продажу акций	18 января 2012 г.
Дата окончания срока представления предложений акционеров на продажу акций	16 февраля 2012 г.
Адрес, по которому будет совершаться покупка акций (заключаются договоры купли-продажи акций)	г. Минск, ул. Минина, д. 21, корпус 1
Дата начала покупки акций (заключения договоров купли-продажи акций)	17 февраля 2012 г.
Дата окончания покупки акций (заключения договоров купли-продажи акций)	17 марта 2012 г.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ О ПОКУПКЕ АКЦИЙ

Полное наименование и местонахождение покупателя акций	Открытое акционерное общество «Приднепровье», Республика Беларусь, 247485, Гомельская область, г. Речица, ул. Строителей, 2а.
Цель приобретения акций	На баланс открытого акционерного общества «Приднепровье», с целью аннулирования.
Количество акций, которое намеревается приобрести покупатель	12 549 штук акций — с целью аннулирования в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
Цена, по которой покупатель намерен приобрести акции	68 790 (шестьдесят восемь тысяч семьсот девяносто) белорусских рублей.
Форма, порядок и адрес оплаты акций	Денежными средствами путем безналичного перечисления на расчетный счет продавца в течение 1 (одного) банковского дня с даты совершения сделки.
Адрес, по которому будет совершаться покупка акций (заключаются договоры купли-продажи)	Открытое акционерное общество «Приднепровье», Республика Беларусь, 247485, Гомельская область, г. Речица, ул. Строителей, 2а.
Дата начала срока представления предложений акционеров на продажу акций	18 января 2012 г.
Дата окончания срока представления предложений акционеров на продажу акций	26 января 2012 г.
Дата начала покупки акций (заключения договоров купли-продажи)	27 января 2012 г.
Дата окончания покупки акций (заключения договоров купли-продажи)	27 февраля 2012 г.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома с размещением спортивной площадки в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 1-секционный 39-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 39, в том числе: двухкомнатных — 29 ед., трехкомнатных — 10 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Для учета расходов воды предусмотрены счетчики холодной и горячей воды. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Пищепригодное осуществляется на электролифте. Прокладка волоконно-оптического кабеля электро-связи осуществляет Минский филиал РУП «Белтелеком». Проектом предусматривается установка на 1-м этаже оптического сплиттерного шкафа. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Жилой дом подключается к системе кабельного телевидения. Для подачи воды в дом предусмотрено строительство повесительной насосной станции. Транспортное обслуживание жилого дома осуществляется со сторо-

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 2-секционный 100-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 100, в том числе: однокомнатных — 42 ед., двухкомнатных — 58 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Для поквартирного учета устанавливаются счетчики холодной и горячей воды СВХ-15 и СВГ-15. В здании выполняется автоматизированная система контроля учета электроэнергии (АСКУЭ). Проектом предусматривается установка на 1-ом этаже оптического сплиттерного шкафа в полной комплектации. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Телефонизация предусматривается путем прокладки кабеля типа QR540 JASS

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома с размещением спортивной площадки в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 2-секционный 100-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 100, в том числе: однокомнатных — 42 ед., двухкомнатных — 58 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Для учета расходов воды предусмотрены счетчики холодной и горячей воды. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Пищепригодное осуществляется на электролифте. Прокладка волоконно-оптического кабеля электро-связи осуществляет Минский филиал РУП «Белтелеком». Проектом предусматривается установка на 1-м этаже оптического сплиттерного шкафа. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Телефонизация предусматривается путем прокладки кабеля типа QR540 JASS

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 2-секционный 100-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 100, в том числе: однокомнатных — 42 ед., двухкомнатных — 58 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Пищепригодное осуществляется на электролифте. Прокладка волоконно-оптического кабеля электро-связи осуществляет Минский филиал РУП «Белтелеком». Проектом предусматривается установка на 1-м этаже оптического сплиттерного шкафа. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Телефонизация предусматривается путем прокладки кабеля типа QR540 JASS

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома с размещением спортивной площадки в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 2-секционный 100-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 100, в том числе: однокомнатных — 42 ед., двухкомнатных — 58 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Пищепригодное осуществляется на электролифте. Прокладка волоконно-оптического кабеля электро-связи осуществляет Минский филиал РУП «Белтелеком». Проектом предусматривается установка на 1-м этаже оптического сплиттерного шкафа. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Телефонизация предусматривается путем прокладки кабеля типа QR540 JASS

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многоквартирного жилого дома в д. Боровляны Минского района Минской области

Характеристика строящегося многоквартирного жилого дома: 10-этажный 2-секционный 100-квартирный крупнопанельный жилой дом типовой серии М 464-У1 ОАО «МАПИД» с теплоподпольем и теплым чердаком. Количество квартир в доме — 100, в том числе: однокомнатных — 42 ед., двухкомнатных — 58 ед. Отделка квартир, предназначенных для коммерческой реализации, не выполняется. Системы отопления — горизонтальные двухтрубные, монтируются из полипропиленовых труб, проложенных в подгогове пола в защитной гофрированной трубе. В качестве нагревательных приборов к установке приняты алюминиевые радиаторы. Горячее водоснабжение централизованное. Подключение объекта предусмотрено к существующим и ранее запроектированным инженерным сетям теплоснабжения, водоснабжения и канализации. Пищепригодное осуществляется на электролифте. Прокладка волоконно-оптического кабеля электро-связи осуществляет Минский филиал РУП «Белтелеком». Проектом предусматривается установка на 1-м этаже оптического сплиттерного шкафа. Для телефонизации объекта проектом предусматривается построение пассивной оптической сети (PON). Сеть PON предусматривается выполнить от оптического распределительного шкафа, установленного на первом этаже жилого дома. Телефонизация предусматривается путем прокладки кабеля типа QR540 JASS

Утерянный паспорт гражданина КНР № G34773509, выданный ZHU DONGYA, считать недействительным.

Інтэрнэт-паслугі ў Беларусі, як і ў любой іншай краіне, павінны працаваць дзеля інтарэсаў грамадства

НАПАЧАТКУ з прозы жыцця... У адзін з дзён мінулай вясной хітом навін была вось такая інфармацыя: «Праз інтэрнэт мінчанін шантажыраваў сваю сяброўку». Нейкі гараджанін вымагаў у дзяўчыны грошы, пагражаючы ў адваротным выпадку размясціць у інтэрнэце відэазапіс, дзе зафіксавана іх інтымная блізкасць». Пазнаёмліся гэтая парачка зноў жа праз «сусветнае павуцінне», на адным з сайтаў знаёмстваў. Пасля некалькіх спатканняў малады чалавек запрасіў новую сяброўку да сябе ў госці. Пасля рамантычнага вечара наступіла, як гэта і бывае ў падобных выпадках, бурная ноч. А раніцай кавалер паведаміў госці, што іх інтымная сувязь зафіксавана на відэа і пры жаданні ён можа распаўсюдзіць праз інтэрнэт пікантны фільм сярод яе знаёмых і суседзяў. Малады чалавек быў згодны адмовіцца ад сваіх намераў... за 500 долараў. Усяго толькі нейкіх пяць зялёных паперак — і усё чыста! Але ў начной госці было іншае меркаванне на гэты конт: яна звярнулася ў міліцыю, малады чалавек быў арыштаваны. А ацэнку яго «вынаходлівасці» даў суд.

А вось у Тамбове міліцыянеры арыштавалі ІТ-менеджера, які займаўся вымаганьнямі грошай у наведвальніка яго інтэрнэт-салона. Спрытны сістэмны адміністратар уломоваў чужыя паштовыя скрынкі і здабываў кампрамет на бестурботных кліентаў, пагражаючы распаўсюдзіць яго ў сетцы. З дапамогай дадатковай крыніцы прыбытку прадпрыемствы хакер разлічваў перажыць крызіс. Дзяля ўдалося расскараціць толькі пасля таго, як у міліцыю звярнулася па дапамогу адна з яго ахвяр. Аказалася, ашуканка знайшоў у пошце ў кліенты некалькі фота і пагражаў выставіць іх у інтэрнэт, калі яна не заплаціць грошы.

Напалохана дзяўчына адрозу не змагла знайсці ўсёй сумы — 150 долараў. І тады махляр размясціў фота агонянай прыгажуні на яе старонцы ў «Аднакласніках». Хоць гэта было зроблена ўсяго на некалькі гадзін, здымкі паспелі пабачыць і даць каментарыі ў той жа «сетцы» тысячы. Дзяўчына звярнулася ў міліцыю...

Як бачым — героі стужак навін розныя, як і геаграфія. Ды аб'ядноўвае іх адно: інтэрнэт, які паказвае вопыт, але і небеспечны, нават папрозіўсім. Ці можна неяк змагацца з гэтым? Ці магчыма гэта наогул? Усё ж маем справу з так званым «сусветным павуціннем», з віртуальным светам, які нельга панамаць?

Калі казаць каратка, у свеце даўно ўсё пад кантралем!

Вось, напрыклад, у ЗША, дзе, уласна, і быў вынайздзены інтэрнэт, сёння пад пільным вокам дзяржавы знаходзяцца ўсё 300 мільянаў карыстальнікаў амерыканскага сегмента сусветнай сеткі. Каментатары вядуць адлік пачатку наступу на свабоду інтэрнэту ў ЗША з 2001 года, калі адміністрацыя Джорджа Буша-малодшага дала «зрэнае святло» паліванню за хакерамі па ўсім свеце — у выпадку, калі інфармацыя незаконна была «запампавана» з камп'ютара ў Амерыцы. А ў 2006 годзе сенат ЗША ратыфікаваў закон аб кіберпрасторы, які пад добрымі намерамі барацьбы з віртуальнай злычыннасцю і кіберпагрозамі фактычна паставіў крыж на прыватнасці інтэрнэт-карыстальнікаў. Незваротным працэс татальнага сачэння ў інтэрнэце з'яўляўся таксама Джордж Буш, калі прэзідэнцкім указам уладнаважыў Агенцтва нацыянальнай бяспекі ЗША — гаюлаўнае амерыканскае ведамства, якое адказвае за глабальную электронную разведку, — «маніторыць» камп'ютарныя сеткі ў мэтак абароны ад тэрарыстаў. У выніку агенцтва атрымала неабмежаваны магчымасці па перапоўненні ўсёй прыватнай электроннай карэспандэнцыі амерыканцаў.

Летась на Капітальскім пагорку сур'ёзна разглядалі законапраект з характэрнай назвай «Абарона кіберпрасторы як нацыянальнага здобытку». Згодна з гэтай ініцыятывай, віртуальную прастору ў Амерыцы меркавалася абараняць радыкальнымі метадамі — напрыклад, даўшы прэзідэнту ЗША права цалкам адключаць інтэрнэт на тэрыторыі краіны на тэрмін да 120 дзён у выпадку надзвычайных абставін. І хоць пад ціскам крытыкаў гэтая ініцыятыва не прайшла, цяпер на разглядзе Кангрэса знаходзіцца падазрона падобная ініцыятыва пад назвай «Вынаўдчы» законапраект аб каардынацыі ў кіберпрасторы.

У розны час з'яўляліся звесткі, што найбуйнейшы сацыяльны сеткі ЗША (у прыватнасці Facebook) актыўна супрацоўнічаюць з амерыканскім урадам. Джуліян Асанж, стваральнік навуковага выкрывальнага сайта WikiLeaks, неаднаразова абвінавачваў сацыяльныя сеткі і пошукавыя сістэмы ў супрацоўніцтве са спецслужбамі ЗША.

Асанж заявіў журналістам: «Facebook з'яўляецца самай жahlівай шпіёнскай машынай, якую калі-небудзь вынаходзілі. Тут ёсць самыя поўныя ў свеце звесткі аб людзях, іх уземаадносіннях, імёнах, адрасас, месцазнаходжанні, а таксама пра тое, якія кантакты яны маюць адно з адным, аб іх сваяках і многае іншае — уся гэтая інфармацыя даступная для амерыканскай разведкі. Facebook, Google, Yahoo — ва ўсіх гэтых буйных арганізацыях ёсць убудаваныя інтэрфейсы, спрацаваныя спецыяльна для амерыканскай разведкі».

Пазіцыю Францыі адносна інтэрнэту даволі выразна вызначыў сам Нікаля Сарказі.

Выступаючы перад кіраўнікамі такіх сусветных кампаній, як Google, Microsoft, Amazon, запрошаных у Парыж для ўдзелу ў форуме па праблемах інтэрнэту, французскі прэзідэнт заявіў, што ён, інтэрнэт, «не можа быць паралельным Сусветам па-за законамі і мараллю». Гэта значыць, ніякай анархіі там не павінна быць, хоць, вядома, ніхто тут не адмаўляе наватарскую і стваральную сілу «сусветнага павуціння».

У Францыі ўсё, што тычыцца інтэрнэт-тэхналогій, знаходзіцца пад строгім кантралем у адпаведнасці з палажэннямі шэрагу законаў і іншых актаў.

Яшчэ ў 2000 годзе тут была ўведзена крымінальная адказнасць правайдараў за прадстаўленне хостынгу неідэнтыфікаваным карыстальнікам. Згодна з законам, усе аўтары сайтаў, якія размяшчаюцца на мясцовых серверах, абавязаны даць аб сабе поўную інфармацыю. Калі яна аказваецца лжывай, то законам прадугледжана пакаранне да шасці месяцаў турмы.

Прычым гэты тэрмін пагражае як некарэктнаму карыстальніку, так і правайдараў, што не

правярў і як след інфармацыю. У Францыі існуе шэраг дзяржаўных структур, якія ў рэальным часе сачаць за парадкам у інтэрнэце. Летась быў прыняты спецыяльны закон, згодна з якім паліцыянта па барацьбе з кіберзлычыннасцю маюць вельмі шырокія паўнамоцтвы. У прыватнасці, яны могуць запатрабаваць ад правайдараў блакіравання сайтаў з недазвольнымі кантэнтам. Раней гэта можна было рабіць, толькі атрымаўшы згоду судовых органаў. Цяпер такая неабходнасць адпала. Ва ўпраўленні таксама па ўласным меркаванні складаюцца «чорныя спісы» сумніўных сайтаў. Правайдараў абавязаны закрываць іх па патрабаванні ўлад без асаблівага права аспрэчваць такое рашэнне. Больш за тое, закон дазваляе ўкараняцца ў камп'ютары карыстальнікаў (у прыватнасці, з дапамогай трыянскіх праграм) для атрымання інфармацыі расследавання розных злычынстваў. Гэта выклікала незадавальненне грамадскіх арганізацый, праваабаронцаў, якія лічаць, што такі магучы арсенал сродкаў у руках дзяржструктур ёсць выдвочны перабор.

Можна пералічваць і іншыя краіны, якія дбайна вядуць кантроль інтэрнэт-прасторы: ад Паўднёвай Карэі да Саудаўскай Аравіі. Усё рабілася і робіцца ў адпаведнасці з нацыянальнымі заканадаўствам і без усялякай агідкі на тое, што скажуць «абаронцы» дэмакратыі — свеі і чужыя.

Што ж на гэтым фоне Беларусі?

На пачатку студзеня ўступілі ў сілу змяненні і дапаўненні ў Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях і Працэсуальна-выканаўчы кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях. Яны прадугледжваюць адміністрацыйную адказнасць юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў за парушэнне некаторых патрабаванняў па выкарыстанні нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт. Дарчы, самі гэтыя патрабаванні ўступілі ў сілу яшчэ 1 ліпеня 2010 года. Тады хапала шуму нахонт таго, што дзяржава быццам бы бярэ інтэрнэт пад свой кантроль. Прайшло паўтара года, і ўвесь гэты час байнёт жыве па Устаноўленых Указах Прэзідэнта №6 па патрабаваннях. Без усялякіх відавочных змяненняў. Але «чумосці» з пачаткам года, 2012 года, у замежных СМІ нечакана пайшла хваля нейкіх нервовых каментарыяў, прагнозаў. Калі можна так сказаць, нахонт таго, што ў Беларусі забараняюць інтэрнэт. Ні больш, ні менш!

На самой жа справе менавіта гэты законапраект нічога новага для беларускіх карыстальнікаў не забараняе. Ён уводзіць адміністрацыйную адказнасць у выглядзе штрафу да 30 базавых велічын за ажыццяўленне дзейнасці па рэалізацыі тавараў, выкананні работ, аказанні паслуг на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з выкарыстаннем інфармацыйных сетак, сістэм і рэсурсаў, якія маюць падключэнне да сеткі інтэрнэт, не размяшчаных на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і (або) незарэгістраваных ва ўстаноўленым парадку.

Усе інтэрнэт-рэсурсы ў даменнай зоне .by павінны былі прайсці абавязковую дзяржаўную рэгістрацыю. Указ патрабаваў ажыццявіць такую рэгістрацыю да 1 ліпеня 2010 года, аднак яна была завершана значна пазней. Таксама была ўведзена абавязковая ідэнтыфікацыя ўсіх карыстальнікаў інтэрнэту. Правайдараў абавязаны ажыццяўляць ідэнтыфікацыю абаненцкіх прылад карыстальнікаў інтэрнэту і захоўваць на працягу года інфармацыю аб іх і аказаных паслугах. Уладальнікі камп'ютарных клубяў, інтэрнэт-кавяярняў і іншых арганізацый,

якія прадстаўляюць паслугі доступу ў інтэрнэт, абавязаны патрабаваць у наведвальнікаў дакументы, якія сведчаць асобу, і таксама захоўваць гэтую інфармацыю.

Яшчэ адным пунктам прадугледжана магчымасць увядзення абмежаванняў для карыстальнікаў інтэрнэту па доступе да пэўных сайтаў. Прычым для большасці карыстальнікаў увядзенне абмежаванняў робіцца на добраахвотнай аснове — дастаткова накіраваць заяву свайму правайдара. Аднак для дзяржаўных органаў і арганізацый, арганізацый адукацыі і культуры такія абмежаванні абавязковыя. Правайдараў абавязаны абмежаваць доступ карыстальнікаў з такіх арганізацый да сайтаў, інфармацыя на якіх мае экстрэмісцкую накіраванасць або дачынення да незаконнага абароту зброі і наркотыкаў, сайту, дзе распаўсюджваецца парнаграфія, прапагандаўца на сілле, жорсткасць — іншых кажучы, адсякаецца тым, хто супярэчыць не толькі дзейнаму заканадаўству, але і чалавечай маралі.

І, нарэшце, апошняе: аказанне паслуг, выкананне работ, рэалізацыя тавараў з выкарыстаннем сетак і рэсурсаў, якія маюць падключэнне да сеткі інтэрнэт, можа ажыццяўляцца толькі беларускімі юрыдычнымі асобамі і прадпрыемствамі калі толькі праз сайты, размешчаныя ў даменнай зоне .by і толькі з дапамогай сервераў, размешчаных у Беларусі.

Дык ці забараняе Указ № 60 дзейнасць сэрвісаў Яндекс, Google, Facebook, ВКонтакте, Одноклассники і іншых у Беларусі?

— З фармальна-юрыдычнага пункту гледжання, так, забараняе, — гаворыць Міхаіл КАСАЛАПАУ, дырэктар юрыдычнай кампаніі, якая спецыялізуецца па пытаннях прававага рэгулявання інфармацыйных тэхналогій і інтэлектуальнай уласнасці. — Аднак ніякай адказнасці для грамадзян за карыстанне такімі рэсурсамі на сённяшняе дзень не ўстаноўлена. Як і для саміх «закежных» сервераў. Нормы адказнасці накіраваны толькі на самі арганізацыі, якія аказваюць паслугі, але не на карыстальнікаў інтэрнэту. Сам карыстальнік можа свабодна набываць тавары і заказваць паслугі там, дзе яму зручна. Тое ж датычыць і размяшчэння фізічных асобамі сваіх сайтаў — рабіць гэта выключна ў беларускім сегменце інтэр-

нэту Указ № 60 не патрабуе.

Іншая справа — юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрыемствы. Указ прадугледжвае вынасенне прадлісанна аб устрыненні парашэнню, а ў далейшым — прыстаненне правайдара аказання інтэрнэт-паслуг парушальніку патрабаванняў ўказа.

Так што ім варта ўважліва азнаёміцца з дакументам і аразумець гаюлаўна: у перспектыве, у стратэгічным плане гэтыя змяненні (не толькі пра адміністрацыйную адказнасць гаворка) паласуць развіццю інтэрнэт-паслуг у Беларусі, іх новай якасці, зніжэнню кошту паслуг для карыстальнікаў.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

ЗА ШТО ЗАПЛАЦЯЦЬ ШТРАФ ПАСТАЎШЧЫКІ ІНТЭРНЭТ-ПАСЛУГ

З 6 студзеня 2012 года* адміністрацыйнае спланенне ў выглядзе штрафу можа быць прыменена

ДА ПАСТАЎШЧЫКІ ІНТЭРНЭТ-ПАСЛУГ:

ад 5 да 15 базавых велічын, калі не забеспечаны ідэнтыфікацыя абаненцкіх прылад (ўвядзены нумары ідэнтыфікацыі асоб і аказаных паслугаў, а таксама звестак аб абаненцкіх прыладах і інтэрнэт-паслугах)

ад 10 да 30 базавых велічын, калі не абмежаваны доступ** карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг да інфармацыі, забароненай для распаўсюджвання ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі (ўвядзены нумары ідэнтыфікацыі асоб і аказаных паслугаў, а таксама звестак аб абаненцкіх прыладах і інтэрнэт-паслугах)

ДА УЛАСНІКАЎ ПУНКТАЎ КАЛЕКТЫЎНАГА КАРЫСТАННЯ ІНТЭРНЭТ-ПАСЛУГАМІ

ад 5 да 15 базавых велічын, калі не забеспечаны ідэнтыфікацыя карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг, улік і захоўванне звестак аб абаненцкіх прыладах і інтэрнэт-паслугах, а таксама звестак аб аказаных паслугах і інтэрнэт-паслугах

ДА СУБ'ЕКТАЎ ГАСПАДАРАННЯ:

ад 10 да 30 базавых велічын, калі рэалізуюць тавары або аказваюць паслугі ў Беларусі з выкарыстаннем размяшчаных па межамі краіны рэсурсаў, сетак і сістэм, падключаных да Інтэрнэту

ад 10 да 30 базавых велічын, калі выкарыстоўваюць у камерцыйных мэтах інтэрнэт-рэсурсы, што не прайсці дзяржаўную рэгістрацыю ў Беларусі

*устаноўлена ў сілу змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях і Працэсуальна-выканаўчы кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях

**для дзяржаўных органаў і арганізацый, устаноў культуры і адукацыі доступ абмежавана ў аб'ектах вываду, для астатніх карыстальнікаў - па іх завае

Крыніца: Нацыянальны прававы інтэрнэт-портал Рэспублікі Беларусь.

КОЛЬКІ НАСАМРЭЧ БЫЛО СПАЛЕНА ВЁСАК У ГАДЫ ВАВ?

Міжнародны кангрэс «Знішчэнне гарадоў і вёсак у Еўропе ў гады Другой сусветнай вайны» пройдзе ў Мінску пры інфармацыйнай падтрымцы «Звязды»

ЧАЦВЁРТЫ Міжнародны кангрэс «Знішчэнне гарадоў і вёсак у Еўропе ў гады Другой сусветнай вайны», а таксама міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Цывільнае насельніцтва ў вайне» пройдзе ў Мінску сёлета 15-17 мая. Інфармацыйным партнёрам гэтых мерапрыемстваў выступае наша газета.

Такія кангрэсы праводзіцца па ініцыятыве Германіі з 2006 года раз на два гады, і на іх гісторыкі, палітолагі, юрысты і эканамісты абмяркоўваюць пытанні захавання міру і перадухілення ваенных канфліктаў у Еўропе. Першае мерапрыемства прайшло ў Берліне і Кёльне, у 2008 годзе яно адбылося ў Празе і мемарыяле «Літва», у 2010 годзе — у Славакіі ў гарадзе Банска-Быстрыца, а сёлета кангрэс пройдзе ў Беларусі. Арганізатары кангрэса запрашаюць супрацоўнікаў музеяў (мемарыялаў), дзе ўвекнае намяць пра ахвяры, сведка знішчэння нацыстамі населеных пунктаў, даследчыкаў у галіне гісторыі, маладых вучоных і студэнтаў прыняць удзел у гэтым мерапрыемстве (для малады будзе спецыяльная секцыя «Малады дзеці ў гады Другой сусветнай вайны»). Заяўкі на ўдзел трэба падаваць у Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны да 1 лютага 2012 года.

— Такі кангрэс будзе праводзіцца ўжо чацвёрты раз, але цікава, што прадстаўнікі Беларусі прынялі ўдзел толькі ў трэцім з іх, які праходзіў у Банска-Быстрыцы. А больш за ўсё населеных пунктаў было спалена на тэрыторыі Беларусі. Такага не было ні ў адной краіне-ўдзельніцы Другой сусветнай вайны, — скажаў у інтэрв'ю «Звязды» **галюны архіўст Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Вячаслаў СЕЛЯМЕНЕЎ** і адзначыў, што, на жаль, у Беларусі сур'ёзна тэму спаленых вёсак сяча ніхто не спрацаўваў: — Як ні дзіўна, у нас няма ніводнай навуковай распрацоўкі пра гэта. Так, у кнігах «Памяць» ёсць нейкая інфармацыя, ёсць публіцыстычныя працы, а вось навуковай працы — няма. І будзем спадзявацца, што гэты кангрэс дасць штуршок для распрацоўкі тэмы спаленых вёсак.

Таксама ён расказаў, што, пачынаючы з мінулага года, у Беларусі ажыццяўляецца міжнародны праект павышэння статусу жыхароў, якія змаглі выратавацца са спаленых беларускіх вёсак. Гэты праект выконвае Беларускі фонд міру і Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь.

— Асноўная задача гэтага праекта — гуманітарная: прыцягнуць увагу да жыхароў спаленых вёсак, якія змаглі выратавацца. Справа ў тым, што гэтая катэгорыя ахяр фактычна не прызнана ахвярамі. Мы ведаем, што былі такія людзі, але на іх ніхто ніколі не звяртаў увагу. Адзінае, калі выйшла кніга «Я з вогненнай вёскі...» Адамовіча, Брыля і Калесні, упершыню да гэтых людзей была прыцягнута увага. Тэма ўздзімалася і падчас акцыі «Нашчадкі вогненнай вёскі», якую ў свой час праводзілі мемарыяльны комплекс «Хатынь» і рэдакцыя вашай газеты, але ўсё роўна пра людзей, якія выратаваліся са спаленых вёсак, мы ведаем мала. Зараз мы яшчэ раз робім спробу прыцягнуць увагу да лёсаў гэтых людзей, магчыма, дапамагчы ім у вырашэнні бытовых праблем і г. д.

Пытальнік

МОЖНА АФОРМІЦЬ ЧАСОВУЮ РЕГІСТРАЦЫЮ, ТАДЫ ВАДА БУДЗЕ НАЛІЦВАЦА ПА КОЛЬКАСЦІ ТЫХ, ХТО ПРАЖЫВАЕ

Шаноўная рэдакцыя газеты «Звязда»! Адкажыце, дзе праўда? У снежні мінулага года ваша газета пісала, што за электраэнергію будучы плаціць на ліміце — 107 кВт/г на аднаго чалавека плюс 30 кВт/г, калі пражываюць двое. У «Звяздзе» ад 6 студзеня С. Расолька піша, што ліміт на спажыванне электраэнергіі будзе залежыць ад пліты — газавай ці электрычнай. Адпаведна, ён складзе 150 і 250 кВт/г. А 9 студзеня ў праграме па АНТ сказалі зноў: ліміт 107 кВт/г на чалавека плюс 30 кВт/г, калі пражываюць двое. Дзе праўда?

І, даручыце, яшчэ адно пытанне. За ваду, калі ёсць лічылнікі на халодную і гарачую, па ліміце 4,320 куба за месяц на аднаго чалавека плаціць па меншай часте (згодна з прапіскай). Зусім правільна прапісана ў законе. Але ж ёсць пытанне: а калі лічылнікі на ваду няма, прапісаны ў кватэры адзін чалавек. І гэты гаспадар здае кватэру ў арэнду сямі з 3-4 ці нават 5 чалавек. Значыць, спажывае ваду 3-4 ці нават 5 чалавек, а плаціць па пэўнай норме (без лічылніку) толькі за аднаго чалавека. Чаму так? А таму, што ў законе сказана: «згодна з прапіскай». А чаму не бярэцца плата за фактычнае спажыванне вады, улічваючы фактычную колькасць людзей, якія пражываюць у кватэры?..

У мяне асабіста склалася недарэчная сітуацыя: я прапісана адна ў кватэры, а сужнец прапісаны ў іншым месцы. Мы ўдваіх спажываем 7-8 кубоў вады па лічылніку. Згодна з законам, я за ваду, спажытую звыш нормы, плачу па вышэйшай цане. Муж жыве са мной пастаянна, ваду мы спажываем удваіх і норму (па ліміце) не перавышаем. Словы «згодна з прапіскай» адных пакрыўдзілі, а іншыя карыстаюцца вадою бясплатна. Мне 71 год, мужу — 78 гадоў, пенсіянеры. Ці можна адшукаць справядлівасць, каб плаціць за ваду, улічваючы ліміт на дваіх (лічылнікі на ваду ўсталяваны ў майей кватэры)?

Аліна Канстанцінаўна ГАРБАЧУК, пасёлак Жарнаскі Палацкага раёна.

— Па першым пытанні — пра магчымыя ліміты на электраэнергію — коратка: лічы 107 плюс 30, а таксама 150 і 250 у залежнасці ад пліты — гэта пакуль толькі варыянты. Ніякіх канчатковых рашэнняў на гэты конт, як і пісалі раней, яшчэ няма.

Каб даць падрабязны адказ на пытанне адносна спажывання вады, мы звярнуліся да спецыялістаў унітарнага Ветрынскага вытворчага прадпрыемства жыллёва-камунальнага гаспадаркі.

— На падставе пастанова Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі ад 24.05.2004 года № 13 «Аб зацвярджэнні інструкцыі аб парадку аплатаў насельніцтвам жыллёва-камунальных паслуг», налічэнне аплаты за паслугі водазабеспячэння праводзіцца па падставе колькасці тых, хто пражывае ў кожным жылым памяшканні і дзейных тэрарыяў за адзін кубічны метр вады, — сказала ў адказ на наш запыт начальнік аддзела прававой работы Людміла Бахерава. — Паколькі заяўнікі пражываюць у пэўным жылым памяшканні, у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта ад 7.09.2007 года № 413 «Аб устанавленні сістэмы ўліку грамадзян па месцы жыхарства і месцы прыбывання», у суджэння вашай заяўніцы ёсць абавязак за рэгістрацыі па месцы жыхарства (па месцы жыхарства жанкі). Таму можна парэкамэндаваць мужчыне аформіць часовую рэгістрацыю ў сельскім выканаўчым Савеце, указаная звесткі будучы перададзены ў арганізацыю ЖКГ. Адпаведна, колькасць налічэння вады будзе праводзіцца па колькасці пражываючых (зарэгістраваных). Часовая рэгістрацыя афармляецца на тэрмін да аднаго года, потым яе можна пры жаданні падаўжаць. Пры гэтым прапіска ў іншым месцы не страчваецца.

На змарку чытачкі пра задчу жылля ў арэнду мы атрымалі такі адказ.

— Пры заключэнні дагавора найму жыллага памішкання ў прыватным жылёвым фондзе ўказаны дагавор павінен быць зарэгістраваны ў арганізацыі, якая ажыццяўляе эксплуатацыю жыллёвага фонду ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26.04.2010 года № 200 «Аб адміністрацыйных працэдур, якія ажыццяўляюцца дзяржаўнымі арганізмамі і іншымі арганізацыямі па заявах грамадзян», — паведаміла Людміла Мікалаевна. — Адпаведна, пры рэгістрацыі гэтага дагавора (дзе ўказана колькасць тых, хто пражывае) у арганізацыі ЖКГ праводзіцца налічэнне аплаты за спажываную ваду. Наўнясць або адсутнасць лічылніка на сітуацыю не ўплывае.

Павел БЕРАСНЕЎ.

Час запаўняць дэкларацыю аб даходах за мінулы год

ПЭЎНАЯ частка падатковых рэзідэнтаў нашай краіны павінна сёлета, да першых дзён сакавіка, падаць у падатковыя органы дэкларацыю аб даходах за мінулы год, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Міністэрства па падатках і зборах Беларусі.

Не пазней за 1 сакавіка дэкларацыі падаюць тыя грамадзяне, якія атрымалі даходы ад іншых фізічных асоб пры продажы на працягу годаў другой кватэры, другога жыллага дома (гаража, зямельнага ўчастка, садовага доміка ці другой дачы). Дэклараваць трэба і даходы, якія атрыманы ад продажу іншай нерухомай маёмасці, напрыклад, на працягу года — ад продажу грузавіка, аўтобуса, другой легкавой машыны; пасля рэалізацыі каштоўных папер, маёмасных правоў, долгу ці паў у арганізацыях. Абавязкова дэклараваць даходы, што былі атрыманы за мяжой ці (або) з-за мяжы.

Неабходна дэклараваць даходы, якія былі атрыманы ад грамадзян, што не з'яўляюцца індывідуальнымі прадпрыемцамі (або) нерухомай маёмасці па дамовах рэнты бязвыплатна пры ўмове, што такія даходы ў агульнай суме за год не перадыць больш 500 базавых велічын (17,5 мільёна рублёў). Па выніках года дэкларацыя даходаў, што былі атрыманы ад даччы ў арэнду (субарэнду), на ём (паднаём) грамадзянам, якія не з'яўляюцца індывідуальнымі прадпрыемцамі, жылых і (або) нежылых памяшканняў, калі гэты даход за год быў большы за 17,5 мільёна.

ООО «Арбтр», управляючы по делу о банкротстве – организатор торгов, СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ по продаже имущества Волковысского ОАО «ПМК-Строй»:

№ лота	Наименование лота	Ввод в эксплуатацию	Начальная цена продажи лота	Шаг торгов	Задаток
1	Полуприцеп СА 9370	01.01.1986	7 318 320 р.	365 916 р.	365 916 р.
2	Бетоносмеситель передвижной	01.12.1996	379 970 р.	18 999 р.	18 999 р.
3	Вагон-дом	01.12.1990	13 492 500 р.	674 625 р.	674 625 р.
4	Вагон-дом	01.12.1997	9 630 000 р.	481 500 р.	481 500 р.
5	Вагон-склад	01.10.2003	2 436 250 р.	121 813 р.	121 813 р.
6	Вагон-склад	01.10.2003	2 436 250 р.	121 813 р.	121 813 р.
7	Телевизор «Горизонт»	01.02.2000	385 200 р.	19 260 р.	19 260 р.
8	Штукатурная станция ПШ9-3	01.10.1988	15 000 000 р.	750 000 р.	750 000 р.

ІДЭІ — КАНАДСКІЯ, ЯЙКІ — НАШЫ

У Чавускай школе-інтэрнате для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, адкрылі птушнік. Праца на гаспадарцы кампенсуеца ўласнымі яйкамі і курным мясам, якія дзеляцца зрабіць больш разнастайным рацыён выхаванцаў.

Гавораць, каб зрабіць сапраўды добрую справу, трэба не проста даць грошы беднаму ці накарміць галоднага, а навучыць іх працаваць і зарабляць грошы на ежу. Звычайна гэтая выснова робіцца на прыкладзе рыбы і вуды, але ў гэтым выпадку варта казаць пра яйкі і птушнік.

Дабрачынная арганізацыя «Канадская дапамога ахвярам Чарнобыля» даўно супрацоўнічае з домам-інтэрнатом для сірот у Чавусах. Замежнікі дапамаглі ўсталяваць зрабіць на тэрыторыі асобны катэдж для самастойнага адпачынку дзяцей у выхадныя дні, прывезлі хакейнае амуніцыю маладым аматарам спорту. А цяпер васьм падарылі цэлы птушнік!

У доме-інтэрнате жыве больш за 70 дзяцей, прычым некаторыя з іх маюць адхіленні ў паводзінах і псіхцы. Гэта выпраўляецца вучобай, карыснымі хобі і спортам. Аднак менавіта ўласная падсобная гаспадарка стала яшчэ адным дзейным сродкам выхавання дзяцей, якія працуюць і спажываюць «плён» сваёй працы.

запас школы-інтэрната. Бройлераў расцілі ў птушніку два з паловай месяца, і яны выраслі да 4-5 кілаграмаў вагой. «Монстры, а не куры!», — жартуюць кухары.

Аднойчы канадцы расказалі сваім беларускім партнёрам, што ў іх краіне пры кожным каледжы існуе ўласная падсобная гаспадарка.

— Нашы спонсары прапаноўвалі нам завесці любую жывёлу, нават кароў і свіней, — расказвае дырэктар дома-інтэрната Віталь Лебедзеў. — Але мы спыніліся на птушцы, і летась увасобілі карысную ідэю ў жыццё. Нам прывезлі з Канады модуль, за два тыдні сабралі яго і ўсталявалі. А дзеці дапамаглі ім. Канадцы нават прывезлі ветэрынара, які растлумачыў супрацоўнікам інтэрната і яго выхаванцам, як правільна даглядаць птушку. Усе мы тут вучыліся.

Птушнік — невялікі будынак на ўскрайку тэрыторыі дома-інтэрната — выглядае сучасным зверху і знутры. І нават добраахвотны супрацоўнік апрапаруў у прыгожы рабочы камбізён.

— Мы даглядаем птушак, назіраем за імі, — расказвае 18-гадовай Максім Ластаўка. — Я прыходжу раніцай, насыпаю ім корм і наліваю вады, прыбіраю, збіраю яйкі. Цяпер у нас 89 кур, і мы збіраем штодня 70-80 яек.

Дарэчы, Максім — зусім не сельска-жыхар, які прывыкнуў да дзяцінства даглядаць хатнюю гаспадарку. Але яму ўсё расказалі і паказалі, і справа яму спадабалася. І не толькі яму — птушку даглядаюць і дарослыя супрацоўнікі інтэрната.

— І іншыя дзеці таксама дапамагаюць, калі ёсць магчымасць, — кажа Максім.

Хлопчык лічыць, што такая праца — гэта набываць навыкі для далейшага жыцця. І добрая школа адказнасці, дадаюць педагогі.

Курі летася прыбылі ў Чавусы з Мінскай птушкафабрыкі — гэта 100 нясушак і 50 бройлераў. Спачатку спонсары запалілі за корм, а цяпер дзевяціцца на яго зарабляюць.

— Самае галоўнае — зрабіць харчаванне для дзяцей больш танным пры захаванні якасці, — лічыць Віталь Лебедзеў. — А эканомленыя грошы мы выдаткоўваем на вітамінную прадукцыю, сокі і садавіну.

Птушнік — гэта дадатковы клопат, і немалы, але ж ён сабе апраўдае.

— Я — педагог і ніколі, паверце, не думаў, што аднойчы займыся курамі-нясушкамі, — усміхаецца дырэктар дома-інтэрната. — Але аказалася, што гэта адна з мадэляў занятасці дзяцей у вольны ад заняткаў час. Тут здзейсніліся дзясатка чалавек, і ім сапраўды цікава, ніякага прымусу. З цягам часу, у самастойным жыцці, яны, можа, будуць на ўласным падворку птушак разводзіць, зарабляць з гэтага. Чаму не?

Птушнік яшчэ толькі пачаў працаваць, і наперадзе будучы карпатлівы падлік — ці сапраўды гэта сёння выгадна для школы-інтэрната. Аднак і цяпер зразумела, што дадатковая занятасць дзяцей і эканомія сродкаў на харчаванне — вялікія аргументы на карысць птушніку і ўвогуле падсобнай гаспадарцы.

Смачныя вынікі вялікіх клопатаў дарослых і дзяцей на птушніку можна пабачыць на кухні ў сталавай. Кухар Волга Кунягова робіць амлет, а на яго патрабуецца шмат яек.

— Несумненна, свае яйкі лепшыя, — гаворыць жанчына, пакуль б'е яйкі, залівае іх малаком і робіць мяшанку для запякання. — Яны якасныя, свежыя, карысныя. Амлет з такіх яек атрымаваецца больш смачны.

— І не толькі амлет, а яшчэ сырнікі, бліны, запяканкі, маннікі, салаты з яйкамі, — дадае дыетэста Лілія Акімава. — Акрамя яек, мы ж яшчэ маем і мяса бройлераў. З мяса птушкі таксама гатуецца німаля страў, і за кошт гэтага можна эканоміць грошы на іншыя карысныя прадукты.

Яек бывае так шмат, што іх даводзіцца прадаваць. А васьм тры бройлераў захоўваюцца адразу ў трох вялікіх маразільных камерах: гэта вялікі

навуцы. Праўда, з урокамі ў нас застаюцца праблемы. Мы з псіхолагам у гэтай чвэрці распрацавалі такую формулу: «Я дапамагаю з урокамі Кацярыне толькі тады, калі яна папросіць».

У выніку яна перастала зусім праціць мяне рабіць з ёй урокі. Першы час у Каці былі двойкі. Але на маё здзіўленне, яе гэта ніяк не кранала. Я спрабавала з ёй размаўляць, мы прайсліся, што ёй падабаецца рабіць, што не, што яна ўвогуле адчувае... Мы дагаварыліся да таго, што яна не хоча вучыцца таму, што ў 2012 годзе канец свету! Вось зараз мы зноў у пошуку...

...Гэтая мама распавядала розныя гісторыі з жыцця кожнага дзіцяці. Усе поспехі і няўдачы, усё жыццё, болей і радасць кожнага... Яна з разуменнем ставілася да ўсіх недахопаў дзяцей, часта паўтарала, што яе асноўная задача — навучыць гэтых дзяцей абыходзіцца без дапамогі дарослых, быць самастойнымі.

ЯКІЯ ЯНЫ, SOS-ДЗЕЦІ

Усе дзеці ў гэтай вёсцы маюць свой план дзейнасці. Да кожнага дзіцяці ў гэтым годзе дапамогі дапамаглі ў выглядзе дапамогі псіхолога — шукаюць лагаледа — шукаюць лагаледа, калі патрэбна дапамога псіхолога — знаходзяць патрэбнага псіхолога, калі патрэбны дадатковыя заняткі — шукаюць настаўніка, калі трэба падтрымаць да школы — запісваюць на падрыхтоўчыя заняткі... Кожнае дзіця выбірае справу на свой густ: хоча займацца танцамі — запісваюць у танцавальны клуб, хочучы займацца творчасцю, спортам — калі ласка! Дзеці адпачываюць у розных краінах свету, улетку ідуць у паход — на пляты на рацэ Бярэзіне. У дзяцей вельмі яркае і насычанае жыццё...

Праўда, у гэтую ўстанову можа трапіць не кожнае дзіця. Звычайна дзіцяці бяруць з трох да дзесяці гадоў. Бываюць і выключэнні. Акрамя таго, дзіцяці з сур'ёзнымі захворваннямі ў SOS-вёску таксама не возьмуць. Бо калі дзіця хворое, то мама будзе займацца толькі ім, а на іншых дзетак у яго проста не застаецца сіл. Ёсць, вядома, дзеці і хворыя, але гэта хворобы, якія напярэць не цяжка (напрыклад, хваробы страўніка). Перад тым, як аддаць дзіця ў якую-небудзь SOS-сям'ю, у інтэрнат ці прытулак вызджае спецыяльная камісія (сацыяльны педагог і псіхолог). Там яны аглядаюць і тэстуецца дзіця на захаванасць інтэлекту, таксама даследуюць дакументы: адкуль дзіця, хто яго сваякі. Калі ўсё ў парадку і арганізацыі пад сілу выхаваць гэтае дзіця, то тады малага прапа-

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара. г. Чавусы.

Крыжы на могілках у Азэрах, дзе пахаваны паўстанцы 1863 года.

Святое балота: векапомны дуб

Непадалёку ад вёскі Азэры Гродзенскага раёна ёсць мясціны, якія здаўна называюцца Святым балотам. А тутзішым, так бы мовіць, сімвалам многія дзесяцігоддзі з'яўляўся стары дуб. Шмат гадоў бацьчуй гэты, можа, 500-гадовы волат за сваё жыццё, пакуль не лёг на зямлю. Аднак ці ўсім старажылам, не гавораць ўжо пра іншых жыхароў наваколля, больш аддаленых рэгіёнаў Прыпяцця і ўсёй Беларусі, вядома тое, пра што столкі гадоў маўчала векапомнае дрэва?

Вітольд Іваноўскі, па чыёй ініцыятыве два гады таму распачаў пошук гэтага дуба і мясцовых жыхароў, якія нешта ведаюць пра звязаныя з ім падзеі, апавядае: — У красавіку 1863 года на гэтым месцы адбылася адна з самых крываваўх бітваў на гродзенскай зямлі — паміж паўстанцамі пад кіраўніцтвам нашага земляка Аляксандра Лянкевіча (дарэчы, былога падпалкоўніка царскай арміі) і на-

раванымі для падаўлення паўстання салдатамі і казакамі. Калісьці тут была непраходная багна, і толькі па адной клады можна было дабрацца да выспачкі, дзе рос гэты дуб. А непадалёку, на невялікім астраўку, знаходзіўся паўстанцкі лагер. Там навуцалі стральбе маладых паўстанцаў, была кузня, дзе з косяў рабілі копі. Пра кладку цераз багну вядулі лічаныя людзі, але, мабыць, нехта з мясцовых данёс і завёў туды царскія войскаўцы. Сілы былі няроўныя, і амаль усе паўстанцы (Лянкевіч неўсім судам уратаваўся) загінулі і былі пахаваныя на каталіцкіх могілках у Азэрах. Там устаноўлены крыжы. А дуб перажыў і Першую сусветную вайну, і Другую.

На ўскрайку лесу спыняемся і бачым гэты дуб. На жаль, цяпер ён ужо ляжыць на зямлі, але такое уражанне, што і сёння захоўвае сваю моц. — У 30-я гады мінулага стагоддзя па ініцыятыве мясцовых жыхароў, чыя сваякі ваявалі ў паўстанцкім атрадзе Лянкевіча, тут сталі право-

дзіць памінальныя набажэнствы, — кажа Вітольд Іваноўскі.

Як гэта адбылася? На шчасце, сярод мясцовых жыхароў ёсць сведкі. Сяргей Хоха з Азэраў, удзельнік памінальных мерапрыемстваў на Святым балоте, быццам вяртаецца ў сваё дзяцінства:

— Памятаю, восенню гэта адбылася, у выхадныя, яшчэ цёпла было. Ішлі па нейкіх кладках. На ўзгорку, метраў па пяцсот ад гэтага дуба, стаў высокі драўляны крыж, а каля яго праходзіла набажэнства. Сабраліся вайскоўцы, цывільныя, скендз, прывезлі старога юрэя (Майсея Гарбачуўскага — удакладне Вітольд Іваноўскі) — ён, як казалі людзі, падокуваў паўстанцаў коней. Вакол гэтага крыжа было ўсё зрыта, бо раней там быццам хавалі золата і хтосьці яго шукаў. Калі скончылася набажэнства, усе рушылі за вайскоўцамі ў бок Шкленска, дзе знаходзілася паляна. Там, проста на зямлі, салдаты паставілі доўгі стол, лаўкі і зрабілі абед. І нас, дзяцей, частавалі салдацкай кашай. А на галінах гэтага дуба людзі вешалі ланцужкі, крыжыкі, вянкi з кветак.

Значна пазней, працуючы ў лясніцтве, Сяргей Хоха ўдзельнічаў у высечках на Святым балоте: — Калі прыехалі, то дуб яшчэ нармальна стаў, але быў ужо з вялізным дуплом, моцна выпалены — паўна, палюянчымы, пастухамі з блізкіх вёсак і вясцоўцамі, у якіх тут былі сенажалы. Распалывалі вогнішчы, адпачывалі...

Калі б не чалавечая няўдзячнасць (што вядулі гэтыя людзі пра векапомны дуб?), то, мусяць, ён стаў бы і сёння. На жаль, не атрымаўся. Але цяпер у славуэтага дрэва ёсць «змена!» Пра гэта разам з Вітольдам Іваноўскім паклапаціўся яго сябар Уладзімір Трахімчык. У красавіку 2010-га тут пасадзілі малады дубок. А на шыльдчыцы пазначылі, што гэта зроблена ўдзячнымі нашчадкамі дзеля памяці «аб адчайным змаганні і героіскай гібелі гродзенскіх паўстанцаў атрада Лянкевіча 22 красавіка 1863 года».

— Каб дуб, якому было наканававана стаць сведкам тых падзей, не пайшоў у небыццё, каб гэтае месца стала зноў памятным, каб сюды прыходзілі людзі, — расказвае Уладзімір Трахімчык.

Дубок, які мы пераканаліся, прыжыўся добра. Акрамя таго, Уладзімір Трахімчык і Віктар Еч устанавілі драўляны крыж у лесе непадалёк, на месцы, дзе калісьці праходзілі памінальныя набажэнствы. А побач з крыжам у той дзень (вось для чаго прызначаліся вышэйзгаданыя прылады) былі устаноўлены столік і лаўка, якія вырабіў Віктар Барыс ПРАКОПЧЫК.

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА. Гродзенскі раён.

ПАСПЕЦЬ ПАЛЮБІЦЬ

ЯКІЯ ЯНЫ, SOS-МАМЫ

— Стаць прафесійнай мамай было хутэй стыхінае рашэнне, — распавядае мама Надзея САЛОХА. — Калі прызнацца, жыццё мяне не раз сутыкала з такімі дзецьмі...

З дзяцінства я марыла быць настаўніцай. Памятаю, як я фантазавала, што іду па калідоры школы з журналом у руках, такая шчаслівая, жыццядарасная. Тады я яшчэ нават не здагадалася, што праца настаўніка вельмі няпростая. Натуральна пасля школы я паступіла ў педагагічны ўніверсітэт. Выйшла замуж, нарадзіла дваіх дзяцей. На жаль, з мужам не складалася... На працы ў школе мне не хапала гадзін, і мяне адправілі на перакваліфікацыю. Неўзабаве я стала сацыяльным педагогам. Калі ўпершыню ўбачыла, як забіраюць дзяцей у бацькоў... Гэта проста страшна... Я доўга не магла заснуць ад гэтага жаху, яшчэ і яшчэ пракураваючы ўчобыяныя сцэны ў галаве... Я была пераканана, што забіраць дзяцей у бацькоў — гэта няправільна. Па маёй ініцыятыве ніводна дзіцяці не забралі! Толькі потым, калі я пазнаёмілася з дзецьмі бліжэй і яны распавялі мне пра тое, што перажылі, то зразумела, што не мела рацы. Мне здаецца, што нават дарослым не заўсёды пад сілу перанесці такія пакуты. Алкагалізм — гэта цяжкая хвароба. Бацькі-алкаголікі не могуць выхоўваць самастойна...

Аднойчы я прыйшла з працы ў дрэнным настроі і пачула па радзі аб'яву пра тое, што ў SOS-вёску патрэбны мамы. Я некалькі разоў запыталася, яны мары тэлефону. Дзеці мае выраслі: дачка працуе, сын вучыцца

У дзяцей вельмі яркае і насычанае жыццё — танцы, спорт, спевы... І пагуляць пасля заняткаў таксама часу хапае!

навуцы. Праўда, з урокамі ў нас застаюцца праблемы. Мы з псіхолагам у гэтай чвэрці распрацавалі такую формулу: «Я дапамагаю з урокамі Кацярыне толькі тады, калі яна папросіць».

У выніку яна перастала зусім праціць мяне рабіць з ёй урокі. Першы час у Каці былі двойкі. Але на маё здзіўленне, яе гэта ніяк не кранала. Я спрабавала з ёй размаўляць, мы прайсліся, што ёй падабаецца рабіць, што не, што яна ўвогуле адчувае... Мы дагаварыліся да таго, што яна не хоча вучыцца таму, што ў 2012 годзе канец свету! Вось зараз мы зноў у пошуку...

...Гэтая мама распавядала розныя гісторыі з жыцця кожнага дзіцяці. Усе поспехі і няўдачы, усё жыццё, болей і радасць кожнага... Яна з разуменнем ставілася да ўсіх недахопаў дзяцей, часта паўтарала, што яе асноўная задача — навучыць гэтых дзяцей абыходзіцца без дапамогі дарослых, быць самастойнымі.

ЯКІЯ ЯНЫ, SOS-ДЗЕЦІ

Усе дзеці ў гэтай вёсцы маюць свой план дзейнасці. Да кожнага дзіцяці ў гэтым годзе дапамогі дапамаглі ў выглядзе дапамогі псіхолога — шукаюць лагаледа — шукаюць лагаледа, калі патрэбна дапамога псіхолога — знаходзяць патрэбнага псіхолога, калі патрэбны дадатковыя заняткі — шукаюць настаўніка, калі трэба падтрымаць да школы — запісваюць на падрыхтоўчыя заняткі... Кожнае дзіця выбірае справу на свой густ: хоча займацца танцамі — запісваюць у танцавальны клуб, хочучы займацца творчасцю, спортам — калі ласка! Дзеці адпачываюць у розных краінах свету, улетку ідуць у паход — на пляты на рацэ Бярэзіне. У дзяцей вельмі яркае і насычанае жыццё...

Праўда, у гэтую ўстанову можа трапіць не кожнае дзіця. Звычайна дзіцяці бяруць з трох да дзесяці гадоў. Бываюць і выключэнні. Акрамя таго, дзіцяці з сур'ёзнымі захворваннямі ў SOS-вёску таксама не возьмуць. Бо калі дзіця хворое, то мама будзе займацца толькі ім, а на іншых дзетак у яго проста не застаецца сіл. Ёсць, вядома, дзеці і хворыя, але гэта хворобы, якія напярэць не цяжка (напрыклад, хваробы страўніка). Перад тым, як аддаць дзіця ў якую-небудзь SOS-сям'ю, у інтэрнат ці прытулак вызджае спецыяльная камісія (сацыяльны педагог і псіхолог). Там яны аглядаюць і тэстуецца дзіця на захаванасць інтэлекту, таксама даследуюць дакументы: адкуль дзіця, хто яго сваякі. Калі ўсё ў парадку і арганізацыі пад сілу выхаваць гэтае дзіця, то тады малага прапа-

ваецца дадатковая дапамога да дзяржаўнай.

Калі хлопцы ці дзяўчына атрымалі прафесію і пачалі працаваць, то, пры неабходнасці, ім дапамагаюць. Напрыклад, калі здымаецца жыллё, то аплачваюць 50 %, калі патрэбна юрыдычная дапамога ці псіхатэрапія — дапамагаюць у гэтым. А калі малады чалавек вырашае будавацца, то могуць выдзіць яму на першы ўнёсак ці добраўпарадкаванне сацыяльнага жылля да 10000 еўра. Вядома, ён пры гэтым павінен выконваць шэраг умоў. Напрыклад, мець свае грашовыя зберажэнні, прыслухоўвацца да парад педагогаў, добраахвотна працаваць...

Але, калі малады чалавек вядзе асацыяльны лад жыцця, крэдыт, не слухае педагогаў, то, натуральна, арганізацыя не стане дапамагаць яму фінансава пасля выпуску. Такое дзіця проста выходзіць на іншую форму апекі (апекунам становіцца дырэктар навукаўчальнай установы, у якую падлетак паступае). Але дзверы ў іх не зачыняюцца. Калі ён адумаецца, то праз год зноў можа звярнуцца ў камітэт, і тады арганізацыя можа перагледзець сваё рашэнне.

— Цяпер у нас у адным з дамоў са сваёй SOS-мамай жыве выпускніца, — распавядае Кірыль Анатольевіч. — Яна трапіла ў цяжкаую сітуацыю. Нарадзіла дзіця, а яго тата не хоча працягнуць адносіны з мамай. Ёй няма куды пайсці... Яна пажыла са сваім дзіцем у нас. Зараз ідзе рамонт у кватэры, якая была за

ёй замацавана. Так часта бывае, што жыллё, у якое павінен пайсці жыць выпускнік, непрадтамае для жыцця.

— SOS-Дзіцячая вёска — гэта выдатны старт для сіраты, — дзеліцца ўспамінамі 23-гадовы выпускнік Сярожа. — Я трапіў сюды, калі мне было 7 гадоў... Вельмі шмат выдатных ярых успамінаў. Было вельмі цікава тут жыць. Памятаю свой першы год. Я браў бязвалова грошы ў SOS-мамы. І ўсё няк не мог зразумець, чаго гэта яна абуралася. Бо я рабіў гэта раней у сябе, калі родная маці прадала нашу кватэру, і грошы ляжалі ў нас пакчамі. Дырэктар мне ўсё добра растлумачыў, а я вельмі даражыў яго думкай пра сябе. Больш я ніколі не браў грошы.

Любіў я больш за ўсё хадзіць у паход. Не, не так звычайна, з усімі дзецьмі, а асобнай сям'ёй. Мы ішлі ў лес, там смажылі шашлык, гулялі ў мяч з SOS-братамі і SOS-сёстрамі. Было так добра... Памятаю, як моцна раўнавама маму, калі бачыў, што яна праўляе ў якога-небудзь з маладых увагу... Псіхавал, ляскаў дзверыма... Неякава скінуў маладоша брата з ложка і ён зламаў руку... Мама назвала мяне згаістам, казала, што я «джэкічанаў» нагледзеўся... І мне было сорамна... Цяпер я падтрымліваю з SOS-мамай добрыя адносіны, часам сустракаемся з SOS-братамі і сёстрамі. Вучуся ва ўніверсітэце фізікультур і спорту па спецыялізацыі футбол. Трэнерую дзетак у SOS-вёсцы і ў звычайных школах... І, напэўна, хутка ажанюся.

Эпілог

Я вельмі хацела пагаварыць з SOS-мамай, у якой жыве выпускніца з дзіцем. Хацела распяць пра яе, пра яе адносіны з маладой мамай. Яна змагла са мной пагаварыць толькі ўвечары. Мы сустрапілі ў спарткомплекс «Дынама»: туды яе самая маладая, Ульяна, ходзіць на гімнастыку, таму часу было няшмат.

— Мне праз год на пенсію, — кажа Ніна Міхайлаўна. — Я прапрацавала SOS-мамай 17 гадоў. Шмат было і радасцяў, і няпрыемнасцяў. Ды і з Верай (выпускніцай) бачыце, як атрымалася. Зараз яна адна з немаўлятак, трэба дапамагчы... Але нічога, справімся. Гэта яшчэ не самае цяжкае. Вось Максіма, мой апошні выпускнік, гэта была праблема. Ён любіў бадзцяц. Памятаю, еду на яго позна ўвечары ў нейкі прытон, а сама думаю: «За што мне, Госпадзі, такія выпрабаванні?». Ён застаўся ў мяне адзін, усе ўжо выпушціліся, а да пенсіі заставалася яшчэ некалькі гадоў. Што рабіць? Браць яшчэ дзіцяці? Паехала ў прытулак з камісіяй. Стаю збоку, думаю... Прапаноўваю дзіцяці, усе бяруць, а я маўчу. І тут кажуць: «Аляксандра — 4,5 года, Ульяна — 1,7». Гляджу — усе маўчаць. Ніхто не хоча іх браць. Кажу: «Я вазьму!» Дырэктар дазволіў. Хоць па правілах я абавязкова павіна пайсці на пенсію ў свой тэрмін, а значыць, не змагу выпусціць іх. Ну, думаю, дзеці вырастуць, растуначу, што маўляў, так і так, на пенсію пара. Так вось і жывём мы. Аляксандра, старэйшай, ужо амаль васьм гадоў, у ёй усе растуначыла і яна зразумела, што ў хуткім часе пойдзе жыць да іншай SOS-мамы, ставіцца да гэтага спакойна. А вось маладзіца Ульяне не магу... Прабачце мяне (выцірае слёзы). Яна дагэтуль спіць са мной у адным пакоі. Яна такая непаседа, такая родная мне стала, кажа мне: «Мама, мы ніколі не расстанемся, я з табой пайду на пенсію...». Не ведаю, што буду рабіць. Калі дазволіць, то застануся працаваць у яе новай SOS-мамы памочніцай, калі не... Я спадзяюся, мне аддадуць не!

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

У кожным такім доме жыве SOS-мама і 5-7 дзетак.

Ну і ну!

МІНСКІЯ «ВЫНАХОДНІКІ» АБАКРАЛІ БАНКАМАТЫ НА ВР46 МЛН

Пра гэта паведамлілі ва ўпраўленні Следчага камітэта Беларусі па горадзе Мінску.

Праваахоўнікі затрымалі двух непрацоўчых мінчан 1984 і 1987 года нараджэння, якія, выкарыстоўваючы фальшывыя банкаўскія карткі, выкралі з банкаматаў Мінска і Барысава ВР46,1 млі. Для гэтага адзін з ашукаўчых сканструяваў адмысловую прыладу — скімер, які ўсталювалі на картатрыёмнік банкамата. Скімер счытваў і капіраваў звесткі з магнітных карткаў, пасля чаго зламаныя запісалі іх на пустыя бланкі, так званыя «белыя пластыкі». Такім чынам хлопец вырашыў выкарыстаць свае веды, атрыманыя ў адной з тэхнічных ВНУ сталіцы. Для таго, каб даведацца пін-код, маладыя людзі наклаівалі на банкамат накладную панэль з убудаванай мініяцюрнай камерай, якая вяла запіс клавятуры банкамата.

Хлопцаў затрымалі непазрэдна пасля іх «аперацыі». У іх адабралі выкрадзеныя грошы, а таксама 136 ужо гадовых да выкарыстання падробленых банкаўскіх карткаў. Пры вобшыку ў аднаго з затрыманых быў выяўлены скімер, панэль з відэакамерай і загатоўкі «белыя пластыкі».

Зламынікам пагражае да 15 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці.

Каб не стаць ахвярай падобных злачынстваў, праваахоўнікі раяць грамадзянам прымяняць простыя меры засцярогі пры карыстанні банкаматамі. Пры правядзенні аперацыі варта звяртаць увагу на тых, хто знаходзіцца каля банкамата і назірае за вашымі дзеяннямі, асабліва пры ўводзе пін-кода. Акрамя таго, уводзе пін-кода ў уважліва аглядаць банкамат на прадмет выяўлення іншародных канструкцый і падзорных панэляў, калі чымым чынам на аскеку картатрыёмніка. Пры выяўленні падобных прыладаў лепш адмовіцца ад правядзення аперацыі ў гэтым банкамате, і не прыцягваючы увагі, звярнуцца да супрацоўніка органаў правапарадку або прадстаўніку банкаўскай установы.

ДЗВЕ ТЫСЯЧЫ МЕСЦАЎ — ГЭТА НЕ ШМАТ

БАРАНАВІЦКІ лядовы палац урачыста адкрылі напрыканцы 2009 года. Спадзяваліся, што ўнітарнае прадпрыемства будзе самаакупным, але праз год стала зразумелым, што Лядовы становіцца банкрутам. Калі даўгі дасягнулі амаль 1,5 мільярда рублёў, дзяржава ўзяла Лядовы палац пад сваё бюджэтнае крыло. Як вынік, прадпрыемства набыло новы статус: цяпер у палацы дзейнічае Дзіцяча-юнацкая спартыўная школа па хакеі і фігурным катанні.

У мінулы суботу ў Лядовым палацы было шумна. Тут праходзіла Рэспубліканскае спаборніцтва па фігурным катанні на каньках «Зорачка — 2». На лядовай арэне ўсё было, як у дарослых фігурыстаў. Маленькія «зорачкі» стараліся катацца ўпэўнена, гучала сур'ёзная музыка, а глядачы (родныя і блізкія) кідалі на лёд кветкі.

У кавярні я пазнаёміўся з юнымі фігурыстамі з Гомеля. Юля, Ксюша і Лера ўжо выступілі і пакуль іх мамы сталі ў чарзе, расказалі, што вучацца ў 1—2 класах і пяць разоў на тыдзень трюнуцца. Аказалася, што ў іх рэжым, і есці марозіва ім нельга.

Як трэба любіць сваіх дзяткаў, каб вазіць іх за сотні кіламетраў на спаборніцтвах. (Успамінаючы сваё дзяцінства, толькі ўздыхаю: нікому ў той час да дзяцей не было справы.)

Прайшоўша па бясконцых калідорах і пільнушы ў кабінце дырэктара палаца **Аляксандра Кузьміча**. За два апошніх гады тут змянілася некалькі кіраўнікоў, але цяперашні — не «чужы», бо працаваў галоўным інжынерам з першага дня будаўніцтва Лядовага палаца і сапраўды ведае ўсе справы знутры.

Аляксандр Уладзіміравіч аказаўся аптымістам.

— Нам дастаўся доўг у 1 мільярд 450 мільёнаў рублёў, але ў снежні мінулага года мы разлічыліся поўнасьцю, — сказаў ён.

Лядовы палац.

ЧАКАННЕ РАДАСЦІ

...Гэтае дрэўца расло асобна ад іншых, можна сказаць, наводзіць, але ўвагі да сябе не прыцягвала. Прынамсі — у пачатку лета. А вось пад восень...

Пад восень нешта здарылася: на ім, зусім маладым, і некай раптоўна пажухла лісце — апала. Здалёк стала відаць, што дрэўца хворае, нават мёртвае, што па ім, як той казаў, плача сякера, бо яго, сухое, на фоне іншых, жывых і зялёных, моцна «псуе пейзаж»...

Аднак ні з сякерай, ні з пілою на дрэўца не ішоў ніхто, а вось з гірляндай...

Перад Раством яна — даўжэзная, з блакітных электрычных лямпачак — абвіла, аблітала голыя, крывыя галіны. І дрэўца стала жывым, нават адзіным жывым!...

Сярод безлічч мёртвых.

Перад Раством...

КАМЕНТАР

Яны — не старая яшчэ бабуля і дарослая ўнучка — сябруюць: пастаянна тэлефануюць адна адной, бацанца і гавораць тады пра ўсё. Дакладней — перша больш маўчыць, слухае, а вось другая...

Надоечы расшчабталася: распавяла, як у надзею стала гатаваць абыт (успунца рукі ў цеста), як у гэты час з сумачкі заваніў мабільнык...

Добра, мужык яе побач быў — узяўся дапамагчы: падаць тэлефончык. Заставалася толькі знайсці...

І, галоўнае, яна ж падказала, дзе ён ляжыць, у якой канкрэтна кішчэцы.

Аднак той усё роўна не знайшоў (бо кішчэч у сумцы шмат), прычым нават тады, калі, заклаваўшыся, высыпаў на стол усё змесціва сумкі...

— Пакуль высыпаў, — залівалася смехам ўнучка, — тэлефончык сых. Але... не выпаў!

— Як вы тут нешта знаходзіце? — чухаў патыліцу муж.

— Ды лёгкі ж! — ганарылася сабой і ўсімі жанкамі жонка.

Бабуля з усмешкай слухала. Потым сказала:

— На сваім сметніку, дзеткі, і певенг гаспадар.

ПАСЛАЛІ... ПАЕХАЎ

Зануда, кажучы, гэта чалавек, у якога спытай, як справы, і ён падраўнае табе расказа — пра сямейныя, працоўныя, дачныя, гаражныя...

У аднаго з васьці такіх (у чарзе ён паблізу стаяць) спыталі, дзе ён Новы год сустракаў. Распавядае: як спачатку селі за стол дома, як потым разам з дзецьмі пайшлі да цешчы, як адтуль, ужо са шваграм, хацелі махнуць да галоўнай ёлкі, як пацугі ад дыспетчара, што на такіх — чарга, і яны ў ёй 46-я (маўляў, прыйдзеца чакаць, і доўга)... Аднак, што вельмі здзівіла, машына прыйшла хутка

Юля, Ксюша і Лера — будучыя «зоркі».

— **Аляксандр Уладзіміравіч, у вас глядзельная зала разлічана на 2 тысячы месцаў — чаму б не арганізаваць канцэрты вядомых спевакоў ці не паказаць балет на лядовай арэне?**

— Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

— **Тут ёсць свае праблемы. Неабходна, каб глядач быў зацікаўлены ў такім канцэртзе. Скажам, на Аўраама Русо прадалі толькі 30 працэнтаў білетаў, адмялі яшчэ два канцэрты. Ды і не заўсёды ў людзей ёсць грошы на такія відэвішчы.**

УЖО з наступнага года ў нашай краіне значна знізіцца колькасць жанчын дзетароднага ўзросту, што тлумачыцца аб'ектыўна малой колькасцю дзяўчынак, народжаных у 1990-я. Наогул разпрадуктыўныя паводзіны, інстытут шлюбу, сям'я перажываюць на працягу апошніх двух дзесяцігоддзяў моцную трансфармацыю, аслабевшай якой вывучаюць і аналізуюць спецыялісты. Апошнія кажучы, што новыя працэсы і новыя сацыяльныя інстытуты патрабуюць ад дзяржаўнай палітыкі ўзважанага падыходу — пераадолення спакусы выключна адраджэння і падтрымання традыцыйных нормаў і каштоўнасцяў, улічвання нехарактэрных для мінулага ўстановак і паводзін. У свеце, напрыклад, з'явіўся такі рух, як чайдфры («свабодныя ад дзяцей»). Размова ідзе пра людзей, якія свядома не жадаюць мець дзяцей, а не адкладваюць дзетанараджэнне на больш позні тэрмін. Ці атрымае гэты рух развіццё ў нашай краіне?..

ПАЖЫЦЬ ДЛЯ СЯБЕ ЦІ НАРАДЗІЦЬ «ХОЦЬ БЫ АДНО»?

Абсалютная большасць бела-рускіх сям'я

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

ЗАКАЛЬНЕЦКАЙ КАЛЯДЗЕ ТЫСЯЧЫ ГАДОЎ

Каляды абрад у Закальным і ягонны калядоўшчыкі не падобны на суседніх, любанскіх, і наогул іншых беларускіх калядоўшчыкаў. Ён унікальны не толькі формай выявы казы (казла) на дудзе, але і сваімі вясёлымі і рытмічнымі песнямі, якія таксама нідзе больш не пачуеш. Калядаваць па-мясцоваму — «хадзіць па казлы». Калядоўшчыкаў называюць «казлікамі». Есць яшчэ тут дзіўны зварот — «казлы на казлы», калі ў адной хаце сустракаюцца адразу два гурты. У гэтым вяскоўцы бачаць добры знак.

— Свят, свят, пусціце казлікаў пагуляць! — крычаць пад вокнамі хадакі, пераапраўляючы ў цыганолу, механошу, бусла. Есць у гурце звяздар са звяздою і павадыр з казою. Сёлета ў клубнім гурце казою хадзіла, цяжка паверць, Ганна Пянькоўская, якой ідзе 84-ты год. Яна весела скакала і спявала. Маладым у яе павучыцца бі Каляднікі просіцца ў хату, спяваюць: *Ой чок, чок, чок, чок, На гары ваўчок З ваучаняці. У даліне каза З казлянятамі...*

Рэдка хто не адчыніць дзверы — хіба самотныя старыя, якім ужо не да свята. Жыхары Закальнага выраслі на добрых калядных песнях, прызычаліся і не задумваюцца, што гэтыя песні — сапраўдныя шэдэўры беларускага фальклору: *Ой у ляску-ляску на жоўтым пяску, Святы вечар, на жоўтым пяску... Пчолкі гудуць, цэркаў будуюць. Ды збудавалі з трыма вокнамі. У першае вакно зорачка свеціць, У другога вакно — месяц узойшоў, У трэцяе вакно — сонейка грэе...*

Каза вясёлая і спрытная. А як умее ўпасці і прыкніцца нежывою! Рабі, гаспадыня, што хочаш, а казу ратуй. Сваёй песняй каляднікі даюць падказку: *...Ой ты, матухна, не будзь гордая, Да будзь ласкава! Пайдзі ў клетачку, Набары аўса на талерачку. Нашаму казлу многа не трэба: Сем печ-пералеч, Рэшато аўса і наверх каўбаса. У сярэдзіну сыр — каб радзіўся сын Дай звайся Васіль!*

Многія дэталі і нюансы калядавання і абрадавыя песні маглі б знікнуць з вясковага побыту, каб не высклі многіх удзельніц мясцовага фальклорнага калектыву «Глыбокія крыніцы», якія памятаюць проста безліч песеннага матэрыялу і валодаюць выключнай манерай выканання. За што і маюць ганаровы статус носьбітаў і захавальнікаў гісторыка-культурнай спадчыны.

— Мы адчуваем сябе адказнымі за захаванне нашай непаўторнага духоўнага багацця, прапагандаем яго як можам, прывітаем маладзёжым і нават дзеткам, — кажа кіраўнік калектыву, работнік культуры Надзея МІРЭЙЧЫК, якая стварыла непаўторнае каляднае вобраз дзеда-прода. Мы не ведаем, колькі часу існуе наша форма калядавання — стагоддзе, тысячгоддзе. Ці некалькі тысяч? Але мы адчуваем, што гэта ўсё наша роднае, кроўнае.

У першы дзень старога Новага года ў Любані адбыўся незвычайны з'езд: з'ехаліся калядоўныя гурты раёна, каб паказаць сябе і мясцовыя традыцыі. Каляды працягваліся!

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

18 студзеня

Дзве даты

1882 год — нарадзіўся Іосіф Рыгоравіч Лангбард, вядомы беларускі архітэктар, заслужаны дзеяч мастацтваў і архітэктуры Беларусі (1934), доктар архітэктуры, прафесар. Адзін з заснавальнікаў саветскай архітэктуры Беларусі. Сярод работ у Мінску: Дом урада, Цэнтральны Дом афіцэраў, будынак Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі, галоўны корпус НАН Беларусі. Адзін з аўтараў «Эскізу планіроўкі Мінска» і схемы генплана пасляваеннага Гомеля. Памёр у 1951 годзе.

1926 год — на Арбеце ў кінатэатры «Мастацкі» прайшла прэм'ера фільма Сяргея Эйзенштэйна «Браняносец Пацёмкін». Ва ўсю шырыню фасада кінатэатра быў выбудаваны дэкаратыўны макет знакамітага браняносеца. Персанал кінатэатра быў апраўжаны матроску формам. Эйзенштэйн жыў у той час у Маскве, на Чыстых Сажалках, у адным пакоі з сямейным Максімам Штраухам. Дамавы камітэт пасля наведвання прэм'еры фільма сабраў жыхароў дома і выдзеліў Сяргею Міхайлавічу асобны пакой. Фільм, які пастаянна ўключалася кінатэатры ў дзясцатку найлепшых фільмаў усіх часоў і народаў, быў зняты і эмансціраваны рэжысёрам у 1925 годзе за тры месяцы.

«Саме орніе ў эскіцы — тое, што яно праходзіць».

Эміль Кроткі (1892—1963), рускі паэт-сатырык.

Уважнемся

Сапраўдныя шалі для жанчын вагу не паказваюць, а проста пішуць: «ЗАТое Ты САМАЯ ПРЫГОЖАЯ».

— Морква ці жыццё! — крычаў заяц, пагражаючы снегавіку фенам.

Калі мяне мама вучыла быць мілай, далікатнай, культурнай, гэта не значыць, што я не дам нагой у вока, як мяне вучыў тата!

— Мужчына, я вас увесь час у электрычных бачу — купіце расклад руху электрычак!

— Навошта мне расклад? Я менавіта ў гэтай электрычцы жыў!

Тэлеканал НТБ шукае новага вядучага «Праграмы Максімум». Судзімасць вітаецца.

— Але, міліцыя?

— Так, што ў вас здарылася?

— Дзве дзяткіны б'юцца адна з адной за мяне.

— У чым праблема?

— Непрыгожая выйграе!

Ёлку, зразумела, няма чаго выкідаць да старога Новага года, але вінегрэт жа можна было!

ГАЗІРОЎКА ПРАВАКУЕ ЎНУТРАНАЕ АТЛУСЦЕННЕ

КАЛІ кожны дзень выпіваць па літры звычайнай колы, то канцэнтрацыя тлушчу ў печані і м'яшцах, якія акружаюць органы ў вобласці жывата, павысіцца. Да такога меркавання прыйшлі дацкія вучоныя, паведамляюць інфармагенцты.

На думку вучоных, рэгулярнае ўжыванне газіраваных напіткаў павялічвае рызыку дыябету і сардэчна-сасудзістых захворванняў. Сабраўшы групу добраахвотнікаў, спецыялісты прапанавалі ім штодня на працягу шасці месяцаў выпіваць па літры вады, малака, дыетычнай ці звычайнай колы.

Праз паўгода ў людзей, якія пілі звычайную колу, канцэнтрацыя тлушчу, які акружае іх унутраныя органы, павялічылася на 25%, а ўтрыманне тлушчу ў печані і м'яшцах павялічылася амаль у 2 разы. Падобныя змены традыцыйна звязваюць з метабалічным сіндромам, дыябетам 2 тыпу.

Прадметам вывучэння для дацкіх вучоных стаў так званы эктапічны тлушч. Ён лічыцца больш небяспечным у параўнанні з падскурным. Эктапічны тлушч не дае ўнутраным органам нармальна функцыянаваць.

Кар. БЕЛТА.

СЁННЯ

Месяц
Апошняя квадра 16 студзеня.
Месяц у сузор'і Стральца.

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 9.17	17.23	8.06
Віцебск — 9.13	17.06	7.53
Магілёў — 9.08	17.13	8.05
Гомель — 8.57	17.17	8.20
Гродна — 9.32	17.39	8.07
Брэст — 9.25	17.47	8.22

Імяніны
Пр. Яўгеніі, Іосіфа, Рыгора.
К. Малгажаты, Хрысціны, Багуміла, Пятра.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

НАДВОР'Е на заўтра

Геамагнітны ўзрушэнні

Горад	Тэмпература	Геамагнітны ўзрушэнні
Віцебск	-12...-10°C	19 гадз. 01 гадз. 04 гадз.
Гродна	-1...+1°C	13 гадз. 16 гадз. 17 гадз.
Мінск	-10...-8°C	13 гадз. 16 гадз. 17 гадз.
Магілёў	-15...-17°C	13 гадз. 16 гадз. 17 гадз.
Брэст	-1...+1°C	13 гадз. 16 гадз. 17 гадз.
Гомель	-9...-7°C	13 гадз. 16 гадз. 17 гадз.

Абзначэнні:
— німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— невялікія геамагнітныя узрушэнні
— слабая геамагнітная бура

У суседзі

Горад	Тэмпература
Варшава	+2...+4°C
Вільнюс	-3...-1°C
Кіев	-5...-3°C
Масква	-10...-8°C
Рыга	-1...+1°C
С.-Пецярбург	-5...-3°C

ШАШКІ

Пад рэдакцыйнай міжнароднага арбітра Мікалая ГРУШЭУСКАГА.

Аўтарскія конкурсы-15 і 16

З іх 15-ы працягваецца чарговымі заданнямі на шашках-64 Пятра Шклюдэва (Наваполацк):

№ 16/1. Белья: 13, 19, 20, 27, 29 (5). Чорныя: 3, 5, 7, 17, 33, 38 (6).

№ 16/2. Белья: 9, 31, 37, 38, 39, 42 (6). Чорныя: 10, 17, 19, 20, 26, 30 (6).

Тэрмін для адказу традыцыйны — два тыдні. Напіраўцеце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

РАШЭННІ

Калі ласка, правярце свае рашэнні ранейшых заданняў.

Аўтарскія-14/23 (В. Шульга): 44, 34, 35-30, 14, 23! (38:40A) 3, 1 35 (23) 44 (29) 39 (7) 6 (34)1x. 1 45? (28 II) =. II (27?) 23 (7, 32) 29 (37) 47x. A (18:40) 34!! (40:29B) 4, 48x. B (38:29) 3, 35x.

«Пагода ў доме»-8/20 (М. Грушэўскі): b6, d2, c3, d4, e7, f2! (b4) e1 (a3) c3x.

Бліц-63/5 (Чалыдзюк—Барэль): 1..f7 2..a7 cд4 3..e:c5 dб4 4..a:c5 b:б4 5..cд2 eф4 6..fe3 bc3 7..e:g5 c:1 8..ab2 eф2 9..g:e3 hg1x.

У конкурсе «Пагода ў доме»-8 узялі ўдзел: А. Белья (Наваполацк), І. Ананін (Гродна), У. Валчкоў (Маладзечна), У. Бандарка (в. Лугавая Слабада Мінскага раёна), В. Талчаноў (в. Уздзевічы на шашкавай кампазіцыі), Улічварючы яго заслугі, нядарна ФМЖД прысвоіла яму званне міжнароднага громайштра ганаровага ступені.

Умовы конкурсу: з'яўляецца класіфікацыйным з нормай першага спартыўнага разраду, удзельнічаць у ім могуць усе жадаючыя, кожнае заданне ацэньваецца ў адно ачко, усюго іх будзе 24. У першых з іх І.Л. Вітошкін

Ну і ну!

ВОСЬ І ЗДАЛІ Ў РАМОНТ...

У Пастаўскім раёне абрабавалі майстэрні па рамонт тэле- і радыёапаратуры. Ноччу нехта, разбіўшы шкло, трапіў у складскае памяшканне будынка майстэрняў, якое належыць індывідуальнаму прадпрыемству, і здзейсніў крадзеж здадзеных у рамонт рэчэй. Прадпрыемліку ацаніў скрадзеане на суму звыш 2,1 мільёна рублёў.

Супрацоўнікі Пастаўскага раённага аддзела ўнутраных спраў знайшлі зладзейю. На злачынства пайшлі два мясцовыя жыхары, навучэнцы каледжа, абодва 1993 года нараджэння.

ПАКАТАУСА... 15 ХВІЛІН

Жыхар Полацка паведаміў у міліцыю аб тым, што каля 7.30 раніцы нехта пранік у яго незачыненую машыну «Мазда-323», якая знаходзілася каля дома, і скарыстаўшыся пакінутымі ў замку запальняння ключамі, угнаў яе.

Ужо праз пятнаццаць хвілін і аўтамабіль, і кіроўца былі затрыманы супрацоўнікамі ДАІ на завулку Юбілейны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.